

Datu valsts inspekcija

**2016.gada
Publiskais pārskats**

Rīga, 2017

SATURS

I	PAMATINFORMĀCIJA	3
1.1.	Juridiskais statuss	3
1.2.	Funkcijas un darbības virzieni	3
1.3.	Pārskata gada galvenie uzdevumi un prioritātes	4
1.3.1.	Pirmsreģistrācijas pārbaūžu veikšana riska jomās	4
1.3.2.	Rekomendācija par personas datu nodošanu uz valstīm, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis	4
1.3.3.	Sadarbība ar citu Eiropas Savienības dalībvalstu personas datu aizsardzības institūcijām	5
II	FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI	6
2.1.	Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	6
2.2.	Sniegtie maksas pakalpojumi	8
2.3.	Vadības un darbības uzlabošanas sistēmas	9
III	Personāls	9
IV	Komunikācija ar sabiedrību	9
4.1.	Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi	10
4.2.	Personas datu apstrādes reģistrācija	11
4.2.1.	Pirmsreģistrācijas pārbaudes par sensitīvo personas datu apstrādi, kuras ietvaros tiek apstrādāta informācija par personas veselību	15
4.2.2.	Pirmsreģistrācijas pārbaudes par videonovērošanu	15
4.2.3.	Pārbaudes par tādu personas datu apstrādi, kuras ietvaros notiek datu nodošana ārpus Eiropas savienības	17
4.3.	Personas datu aizsardzības speciālistu reģistrācija	17
4.4.	Personas datu apstrādes uzraudzība	18
4.4.1.	Videonovērošanas veikšana publiskās vietās un privātīpašumos	18
4.4.2.	Sensitīvo personas datu apstrāde ārstniecības iestādēs	19
4.4.3.	Bērnu personas datu izmantošana: sociālajos tīklos, skolās un bērnu vecāku veiktā bērnu personas datu apstrāde	20
4.4.4.	Personas datu apstrāde valsts informācijas sistēmās atkalizmantošanas jomā	22
4.4.5.	Informācijas par dzīvokļa parādiem izvietošana koplietošanas telpās vai pastkastītēs neaizlīmētā veidā	23
4.4.6.	Masu informācijas līdzekļu veiktā personas datu apstrāde	23
4.4.7.	Personu apliecinošu dokumentu kopēšana	24
4.4.8.	Amatpersonu personas datu apstrāde	24
4.4.9.	Komerčiālo paziņojumu sūtīšana	25
V	Prioritātes 2017.gadam	26

I PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Juridiskais statuss

Saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma (turpmāk – FPDAL) 29.pantu, Datu valsts inspekcija (turpmāk – DVI) ir Tieslietu ministrijas pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kas darbojas neatkarīgi un patstāvīgi, izpildot normatīvajos aktos noteiktās funkcijas, pieņem lēmumus un izdod administratīvos aktus saskaņā ar likumu.

DVI mērķis ir nodrošināt fizisko personu pamattiesības un brīvības, it īpaši privātās dzīves neaizskaramību attiecībā uz fiziskās personas datu apstrādi. Personas datu aizsardzības pamatprincips ir nodrošināt, ka katrs indivīds var kontrolēt informāciju par sevi, tas ir, kontrolēt jeb zināt, kā citi lieto šo informāciju. Personas datu aizsardzība ir neatņemama informācijas sabiedrības sastāvdaļa, kas sekmē sabiedrības uzticēšanos valsts pārvaldei un līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesā.

DVI savu darbību uzsāka 2001.gada 1.janvārī, saskaņā ar FPDAL Pārejas noteikumu 1.punktu. DVI funkcijas un uzdevumus nosaka Ministru kabineta 2013.gada 10.decembra noteikumi Nr. 1415 „Datu valsts inspekcijas nolikums” (turpmāk – nolikums).

1.2. Funkcijas un darbības virzieni

Atbilstoši nolikumam DVI:

- 1) veic personas datu apstrādes uzraudzību un aizsardzību saskaņā ar fizisko personu datu aizsardzības, biometrijas datu apstrādes, cilvēka genoma izpētes un parādu ārpustiesas atgūšanas jomu regulējošiem normatīvajiem aktiem;
- 2) nodrošina pieprasījuma pārsūtīšanu Eiropas Tiesu sadarbības vienībai (*Eurojust*), ja datu subjekts pieprasa informāciju par sevi;
- 3) pārstāv Latvijas Republiku Apvienotajā Šengenas informācijas sistēmas uzraudzības institūcijā, Apvienotajā Eiropola uzraudzības institūcijā, Eiropola Apelācijas komitejā un Apvienotajā Muitas informācijas sistēmas uzraudzības institūcijā, Eiropas Parlamenta un Padomes 1995.gada 24.oktobra Direktīvas [95/46/EK](#) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (turpmāk – Direktīva 95/46/EK) 29.panta darba grupā un Eiropas Padomes Konvencijas par personas datu aizsardzību attiecībā uz personas datu automātisku apstrādi Konsultatīvajā komitejā;
- 4) izsniedz licenci kredītinformācijas biroja darbībai;
- 5) uzrauga kredītinformācijas biroju darbību.

Savu funkciju izpildei DVI veic fizisko personu datu aizsardzības, informācijas sabiedrības pakalpojumu, elektronisko sakaru, elektronisko dokumentu, biometrijas datu apstrādes, Šengenas informācijas sistēmas darbības, cilvēka genoma izpētes, informācijas tehnoloģiju drošības parādu ārpustiesas atgūšanas jomu un kredītinformācijas biroju darbību regulējošajos normatīvajos aktos, Eiropas Savienības tiesību aktos un starptautiskajos līgumos noteiktos uzdevumus, kā arī pārstāv Latvijas Republiku starptautiskajās organizācijās un pasākumos datu aizsardzības jomā.

Izmantojot savas tiesības personas datu aizsardzības jomā, DVI uzrauga personas datu apstrādes atbilstību FPDAL, gan, pamatojoties uz saņemtajiem iesniegumiem, gan arī ierosinot iniciatīvas lietas par sabiedrībā aktuāliem personas datu aizsardzības jautājumiem.

DVI katru gadu nosaka personas datu apstrādes riska jomas, izvērtējot ar personas datu apstrādi saistītos riskus, pārkāpumu skaitu noteiktās personas datu apstrādes jomās, kā arī ārvalstu pieredzi un sniegto informāciju par noteiktu jomu būtiskiem riskiem.

DVI nodrošina arī Šengenas informācijas sistēmas darbības likumā paredzēto personas datu apstrādes uzraudzību un pārstāv Latvijas Republiku Apvienotajā Šengenas informācijas sistēmas uzraudzības institūcijā, Apvienotajā Eiropola uzraudzības institūcijā, Eiropola Apelācijas

komitejā un Apvienotajā Muitas informācijas sistēmas uzraudzības institūcijā, Direktīvas 95/46/EK 29.panta darba grupā un Eiropas Padomes Konvencijas par personas datu aizsardzību attiecībā uz personas datu automatisku apstrādi Konsultatīvajā komitejā, kā arī citos Eiropas Savienības un starptautiskā mēroga personas datu aizsardzības institūciju pasākumos.

1.3. Pārskata gada galvenie uzdevumi un prioritātes

Pārskata gada galvenās prioritātes bija:

- 1) veikt pirmsreģistrācijas pārbaudes noteiktajās riska jomās;
- 2) izstrādāt rekomendāciju par personas datu nodošanu uz valstīm, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis;
- 3) nodrošināt Baltijas valstu datu aizsardzības iestāžu ikgadējās sanāksmes organizēšanu Rīgā, sekmējot personas datu aizsardzības līmeņa stiprināšanu;
- 4) saistībā ar jauno personas datu aizsardzības reformu, tostarp Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679 (2016.gada 27.aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula), kas tika pieņemta 2016.gada 27.aprīlī un, kuras piemērošana tiks uzsākta no 2018.gada 25.maija, apzināt atbilstošu pasākumu īstenošanu, kas nepieciešami šīs reformas ieviešanai, paredzot ciešāku sadarbību ar citām personas datu aizsardzības iestādēm.

Pārskatā sniegts ieskats par paveikto attiecībā uz pārskata gada izvirzītajām prioritātēm.

1.3.1. Pirmsreģistrācijas pārbažu veikšana riska jomās

Efektīvas personas datu aizsardzības uzraudzības nodrošināšanai, DVI, līdzīgi kā citas Eiropas Savienības dalībvalstis, veic pirmsreģistrācijas pārbaudes. FPDAL 22.panta otrā daļa nosaka, ka DVI identificē to personas datu apstrādi, kur iespējami riski datu subjekta tiesībām un brīvībām. Šādai personas datu apstrādei nosaka pirmsreģistrācijas pārbaudi. DVI katru gadu personas datu apstrādes riska jomas nosaka, izvērtējot ar personas datu apstrādi saistītos riskus, pārkāpumu skaitu noteiktās personas datu apstrādes jomās, kā arī ārvalstu pieredzi un sniegto informāciju par noteiktu jomu būtiskiem riskiem. Kopā 2016.gadā tika veiktas un uzsāktas 756 pirmsreģistrācijas pārbaudes (iepriekšējā gada pārskata periodā 522 pirmsreģistrācijas pārbaudes), kas ir par 45% vairāk nekā iepriekšējā gada pārskata periodā.

Pirmsreģistrācijas pārbažu rezultātā nereti pārziņi izvēlas papildināt savu darbinieku zināšanas par FPDAL prasībām, apmeklējot DVI organizētos maksas seminārus, kā arī analizējot DVI izstrādāto rekomendāciju ietvaros sniegto informāciju.

Kopumā pirmsreģistrācijas pārbažu veikšana ļauj DVI novērst iespējamās personas datu aizsardzības pārkāpumus, tādejādi samazinot iespējamo pārkāpumu skaitu, kas savukārt sekmē personas datu aizsardzību Latvijā kopumā, veicina pārziņu izpratni par personas datu aizsardzības pamatprincipiem un praktiskajiem aspektiem, samazina potenciālo sūdzību skaitu DVI kopumā, kā arī sniedz informāciju datu subjektiem par pārziņa veikto personas datu apstrādi.

1.3.2. Rekomendācija par personas datu nodošanu uz valstīm, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis

Ņemot vērā mūsdienu ekonomiskās globalizācijas tendences, arvien vairāk dažādi uzņēmumi īsteno savu darbību starptautiskā līmenī. Gadījumos, kad uzņēmums ir starptautisks, notiek dažādas informācijas, tostarp, personas datu, apmaiņa starp dažādām pasaules valstīm.

Nodrošinot fizisko personu tiesību uz savas privātās dzīves, tai skaitā personas datu aizsardzību, Eiropas Parlaments un Eiropas Savienības Padome 1995.gada 24.oktobrī pieņēma Direktīvu 95/46/EK. Direktīvā 95/46/EK izstrādātais datu aizsardzības ietvars pēc Direktīvas 95/46/EK ieviešanas, Eiropas Savienības dalībvalstīs un Eiropas Ekonomikas zonas valstīs nodrošināja līdzīgu personas datu aizsardzības pakāpi, unificējot nacionālajos tiesību aktos

paredzamās datu nodošanu reglamentējošās tiesību normas. Savukārt 2018.gada 25.maijā tiks uzsākta Vispārīgās datu aizsardzības regulas tieša piemērošana, kura paredz vienotu datu aizsardzības nosacījumu ieviešanu visās Eiropas Savienības dalībvalstīs, tostarp, nosacījumus, veicot fizisko personu datu nodošanu valstīm, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas Zonas dalībvalstis.

Šobrīd Latvijas nacionālais regulējums attiecībā uz personas datu nodošanu valstīm, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, ir iekļauts FPDAL 28.pantā.

DVI ir izstrādājusi rekomendāciju “Par personas datu nodošanu uz valstīm, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis”, ar īsu ievadu par informācijas nodošanu ārpus Eiropas Savienības un aspektiem, kuriem ir jāpievērš uzmanība, pārsūtot informāciju uz valsti, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas daļa.

DVI mērķis rekomendācijas izstrādē ir pilnveidot Eiropas Savienības pilsoņu personas datu aizsardzību, tos nododot valstīm, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis.

Rekomendācijas teksts elektroniskā formātā pieejams DVI mājaslapā - <http://www.dvi.gov.lv/lv/jaunumi/publikacijas/>.

1.3.3. Sadarbība ar citu Eiropas Savienības dalībvalstu personas datu aizsardzības institūcijām

DVI nodrošināja Latvijas Republikas pārstāvību Vienotajā Šengenas informācijas sistēmas (SIS II) uzraudzības institūcijā, Vienotās pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas (EURODAC) uzraudzības institūcijā, Vienotās Vīzu informācijas sistēmas (VIS) uzraudzības institūcijā, Apvienotajā Eiropola uzraudzības institūcijā, Eiropola Apelācijas komitejā, Direktīvas 95/46/EK 29.panta darba grupā, Direktīvas 95/46/EK 29.panta Tehnoloģiju apakšdarba grupas sanāksmēs, kā arī citos Eiropas Savienības un starptautiskā mēroga personas datu aizsardzības institūciju pasākumos. Tostarp, Eiropas konferencē par aktuāliem datu aizsardzības jautājumiem, seminārā par personas datu aizsardzību finanšu tehnoloģiju, apdrošināšanas, medicīnas pakalpojumu jomā un jaunā datu aizsardzības regulējuma perspektīvu, forumā par kiberdrošības jautājumiem, telekomunikāciju darba grupas sanāksmē.

Tāpat 2016.gadā turpinājās un tika sekmēta sadarbība ar Baltijas valstu datu aizsardzības institūcijām. Ņemot vērā Baltijas reģiona kopīgo vēsturisko mantojumu un sadarbību šī reģiona ekonomiskās attīstības veicināšanā, jau 2012.gadā tika panākta vienošanās par ciešāku Baltijas valstu sadarbību arī personas datu aizsardzības uzraudzības jomā, tādejādi īstenojot vienotu personu datu apstrādes kontroles pasākumu veikšanu iepriekš izvēlētā komercdarbības sektorā. DVI 2016.gada 26.-27.jūnijā Rīgā organizēja Baltijas valstu datu aizsardzības uzraudzības institūciju sanāksmi, kuras laikā norisinājās diskusija par aktualitātēm personas datu aizsardzības jomā, kā arī tika apskatītas būtiskākās izmaiņas saistībā ar jauno personas datu aizsardzības reformu.

2016.gadā, sadarbībā ar citām iesaistītajām iestādēm, tika nodrošināta DVI ekspertu dalība Latvijas Republikas pārstāvībai Luksemburgā, Eiropas Savienības Tiesas lietā C-13/16 Rīgas satiksme saistībā ar Latvijas Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta iesniegto lēmumu, kas pieņemts 2015.gada 30.decembrī tiesvedībā (Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvalde pret Rīgas pašvaldības sabiedrību SIA “Rīgas satiksme”) par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību 267.pantam par Direktīvas 95/46/EK 7.panta f) punkta interpretāciju.

II FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1.Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

DVI budžetu 2016.gadā veidoja apakšprogramma 09.02.00 “Fizisko personu datu aizsardzība”.

DVI finansējumu veido divi ieņēmumu avoti:

- 1) dotācija no vispārējiem ieņēmumiem;
- 2) maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi.

Finansējuma izlietojums un rādītāju izpilde 2016.gadā un to salīdzinājums ar 2015.gadu atspoguļots 1.tabulā.

1.tabula

Pamatbudžeta programmas 09.02.00, „Fizisko personu datu aizsardzība”
valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (euro)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2015.gada (faktiskā izpilde)	2016.gada	
			Apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	702 544	619 604	619 907
1.1.	dotācijas	687 456	595 271	595 271
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	15 088	24333	24 636
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība			
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi			
2.	Izdevumi (kopā):	608 060	619 604	580 646
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā):	524 863	567 165	532 703
2.1.1.	kārtējie izdevumi	524 863	567 165	532 703
2.1.2.	procentu izdevumi			
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti			
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība			
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti			
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	83 197	52 439	47 943

Budžeta programmas 09.02.00. „Fizisko personu datu aizsardzība” ietvaros apgūti 580 646 EUR jeb 93.71% no plānotajiem izdevumiem.

Atbilstoši resursu izlietojumam, 2016.gadā sabiedrības informēšanai personas datu aizsardzības jomā atkārtoti izdota rekomendācija “Personas datu definīcija”, aktualizēta rekomendācija – “Datu apstrāde videonovērošanas jomā” un izstrādāta rekomendācija “Par personas datu nodošanu uz valstīm, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis”. DVI 2016.gadā pētījumi nav veikti.

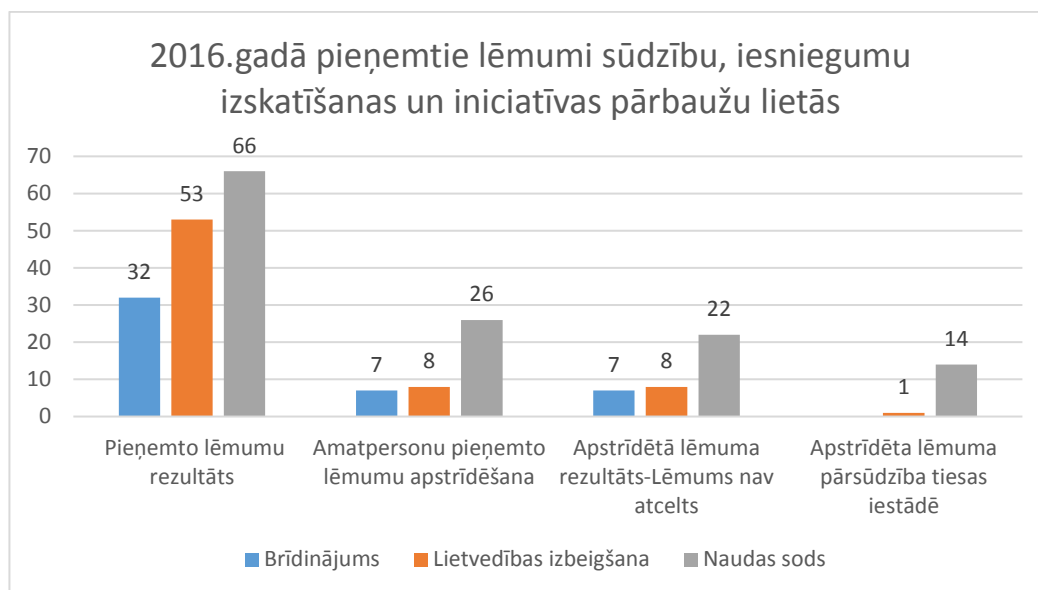
Budžeta programmas rezultatīvo rādītāju izpildes apkopojumu skatīt 2.tabulā.

2.tabula
budžeta programmas 09.02.00 „Fizisko personu datu aizsardzība”
rezultatīvie rādītāji

Rezultatīvā rādītāja nosaukums	Plānotā vērtība	Faktiskā izpilde	Paskaidrojums
Personas datu apstrādes pārbaužu skaits	500	600	Faktiski reģistrēto personas datu apstrādes pārbaužu skaits palielinājies attiecībā pret plānoto reģistrēto personas datu apstrādes pārbaužu skaitu par 20%. Personas datu apstrādes pārbaužu skaitam ir tendence pieaugt, jo iedzīvotāji kļūst arvien zinošāki fizisko personu datu aizsardzības jautājumos un izmanto tiesības uz savu personas datu aizsardzību.
Konstatēto personas datu aizsardzības pārkāpumu īpatsvars (%) pret kopējo veikto pārbaužu skaitu	15	22,3	Personas datu apstrādes pārbaužu skaits palielinājās, ņemot vērā iedzīvotāju sūdzību skaitu un saņemto personas datu apstrādes iesniegumu skaitu.
Izstrādāto rekomendāciju skaits	2	2	
Kredītinformācijas biroja nodeva un nodeva par personas datu apstrādes reģistrēšanu vai FPDAL noteikto reģistrējamo izmaiņu izdarīšanu (<i>euro</i>)	65 734	65 954	2016.gadā izsniegta viena licence kredītinformācijas biroju darbībai.
Piemērotie sodi par personas datu aizsardzības pārkāpumiem (<i>euro</i>)	14 940	8 122	Sodi tika piemēroti par konstatētajiem personas datu aizsardzības pārkāpumiem 65 gadījumos, kā arī par informācijas nesniegšanu DVI.

Kopumā 2016.gada laikā DVI ir pārsniegusi rezultatīvo rādītāju plānoto vērtību. Rādītājs - piemērotie sodi par personas datu aizsardzības pārkāpumiem nav izpildīts, jo 11 lietās notiek tiesvedības process. Kopumā pārskata gadā DVI apstrīdētie lēmumi pārsūdzēti tiesā 15 gadījumos vai 10% no pieņemto lēmumu skaita. 2016.gadā DVI pieņemto lēmumu statistika sūdzību, iesniegumu izskatīšanas un iniciatīvas pārbaužu lietās apkopota 1.attēlā.

1.attēls

2.2. Sniegtie maksas pakalpojumi

DVI sniedz maksas pakalpojumus saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 24.septembra noteikumiem Nr.992 „Datu valsts inspekcijas maksas pakalpojumu cenrādis”. Kopā 2016.gadā tika sniegti maksas pakalpojumi 22 853,04 EUR apmērā.

Personas datu apstrādes reģistrācijas apliecības izsniegšana

Saskaņā ar FPDAL 22.panta trešo daļu, reģistrējot personas datu apstrādi, DVI izsniedz pārzinim vai viņa pilnvarotajai personai lēmumu par personas datu apstrādes reģistrāciju.

Personas datu apstrādes reģistrācijas apliecību DVI izsniedz par maksu saskaņā ar Ministru kabineta apstiprinātu maksas pakalpojumu cenrādi pēc FPDAL 21.pantā minēto personu pieprasījuma saņemšanas, kuras vēlas uzsākt personas datu apstrādi vai ir reģistrējušas personas datu apstrādi.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 24.septembra noteikumiem Nr.992 „Datu valsts inspekcijas maksas pakalpojumu cenrādis” maksa par personas datu apstrādes reģistrācijas apliecības izsniegšanu ir 14,23 EUR. 2016.gadā tika izsniegtas 54 personas datu apstrādes reģistrācijas apliecības.

Personas datu apstrādes reģistrācijas iesnieguma aizpildīšana un izdrukāšana

DVI konsultē pārziņus par personas datu apstrādes reģistrācijas iesnieguma aizpildīšanu, tiekoties klātienē un izdrukājot aizpildīto personas datu apstrādes reģistrācijas iesniegumu. 2016.gadā šis maksas pakalpojums ir sniegts 41 pārzinim vai to pārstāvim. Maksa par pakalpojumu 30,15 EUR.

Organizētie semināri fizisko personu datu aizsardzības jomā

DVI organizēja maksas seminārus par personas datu aizsardzību, personas datu apstrādes reģistrāciju, personas datu aizsardzības auditu, videonovērošanu, Vispārīgo datu aizsardzības regulas ieviešanu u.c. personas datu aizsardzības jautājumiem. Kopumā 2016.gadā DVI organizēja septiņus seminārus 171 klausītājam. Semināri tika organizēti – Ogrē, Cēsīs, Jēkabpilī, Ventspilī un Rīgā. Maksa par pakalpojumu 48,24 EUR par dalībnieku.

Personas datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas pārbaudījuma organizēšana

DVI 2016.gadā organizēja vienu personas datu aizsardzības speciālistu pārbaudījumu, kurā kopā piedalījās 43 pretendenti. Pakalpojums ietver pārbaudījuma jautājumu un uzdevumu sagatavošanu, individuālu atbilžu veidlapu sagatavošanu, pārbaudījuma organizēšanu un rezultātu vērtēšanu, ko veic komisija trīs personu sastāvā, kā arī lēmumu par pārbaudījuma rezultātiem sagatavošanu un apliecību izsniegšanu. Maksa par pakalpojumu 293,01 EUR vienam pretendentam.

2016.gadā no maksas pakalpojumiem kopā saņemti **24 636 EUR** (iepriekšējā pārskata periodā 15 088 EUR), kas ir par 63% vairāk, nekā iepriekšējā pārskata periodā.

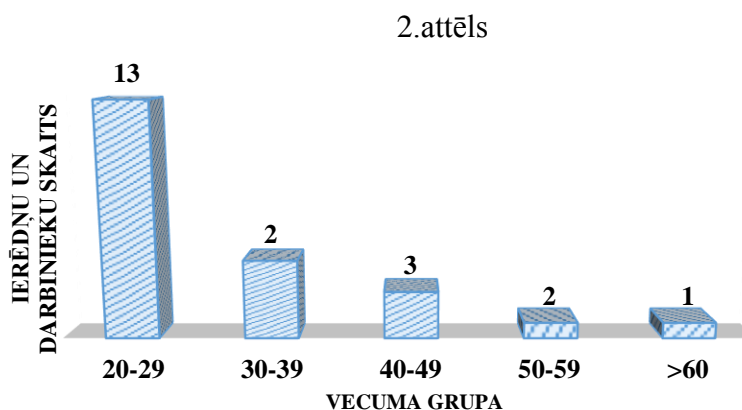
2.3. Vadības un darbības uzlabošanas sistēmas

Lai nodrošinātu DVI, kā uzraugošās iestādes personas datu aizsardzības jomā, attīstību, darbības mērķu izpildi, kā arī veiktu Latvijas Republikas un Eiropas Savienības normatīvajos aktos DVI noteikto funkciju un uzdevumu izpildi, 2016.gadā izveidota atbilstoša iestādes struktūra, apstiprināta personāla vadības politika, aktualizētas vadlīnijas par administratīvo sodu sankciju piemērošanas principiem.

III Personāls

Pārskata periodā iestādē bija nodarbināti vidēji 21 ierēdņi un darbinieki (turpmāk – nodarbinātais), no tiem 15 sievietes un 6 vīrieši. 2016.gadā nodarbināto vidējais vecums bija 34 gadi. 2016.gadā DVI nodarbināto vecuma amplitūda no 20 līdz 75 gadiem apkopota 2.attēlā.

DVI nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām 2016.gadā

No kopējā DVI aizpildīto amata vietu skaita 99% nodarbināto ir ar augstāko izglītību. DVI nodarbināto izglītības līmeņu sadalījums 2016.gadā:

- 1) 1 nodarbinātajam – vidējā izglītība;
- 2) 13 nodarbinātajiem – augstākā izglītība;
- 3) 7 nodarbinātajiem ir iegūts maģistra grāds.

2016.gadā tika izbeigtas valsts civildienesta attiecības ar 3 (trīs) ierēdņiem un darba tiesiskās attiecības ar 1 (vienu) darbinieku, savukārt iecelti amatā tika 4 (četri) valsts civildienesta ierēdņi un nodibinātas darba tiesiskās attiecības ar 6 (sešiem) darbiniekiem.

IV Komunikācija ar sabiedrību

Pārskata gadā DVI, sadarbībā ar Tieslietu ministrijas Administratīvā departamenta sabiedrisko attiecību speciālistiem un masu saziņas līdzekļiem, nodrošināja sabiedrības

informēšanu un izpratnes veicināšanu par fizisko personu datu aizsardzību. Sadarbība ar masu saziņas līdzekļiem DVI notiek regulāri, ņemot vērā personas datu apstrādes un aizsardzības jautājuma aktualitāti un sarežģītību, ko ietekmē informācijas tehnoloģiju un interneta vides attīstība.

4.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi

Sabiedrības informēšanu fizisko personu datu apstrādes un aizsardzības jomā DVI īsteno ar komunikācijas aktivitātēm, izmantojot komunikācijas instrumentus:

1. preses relīzes;
2. DVI mājaslapa (<http://www.dvi.gov.lv/lv/>);
3. sociālā mikroblogošanas vietne Twitter (<https://twitter.com/?lang=en>);
4. sociālais tīkls Facebook (<https://www.facebook.com/Datuvalstsinspekcija/>);
5. konferences, semināri.

2016.gadā DVI pārstāvji sniedza intervijas drukātajiem medijiem, radio un televīzijai gan rakstiski, gan mutiski. Tā pat tika sniegtas atbildes uz iedzīvotāju uzdotajiem jautājumiem par DVI kompetencē esošajiem jautājumiem.

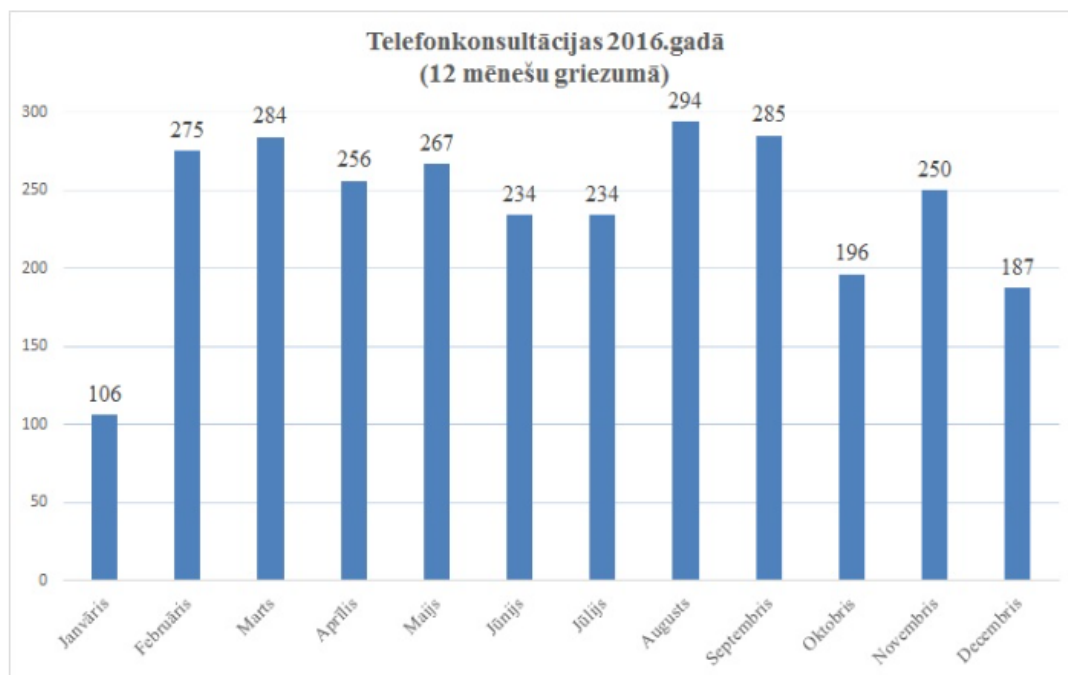
Sadarbības ietvaros sniegts viedoklis televīzijas raidījumam TV3 “Bez Tabu”, LTV 1 “4. studija”, raidījumam Latvijas Radio 1, laikrakstam “Latvijas Vēstnesis” un interneta portālam Latvijas Vēstneša portāls “Par likumu un valsti”. Kopumā tika sniegtas 35 intervijas/skaidrojumi plašsaziņas līdzekļiem par personas datu apstrādes un aizsardzības aktualitātēm, tai skaitā, par Vispārīgo datu aizsardzības regulu. 2016.gadā DVI komunikācija plašsaziņas līdzekļos apkopota 3.tabulā.

3.tabula
Sabiedrības informēšana fizisko personu datu apstrādes
un aizsardzības jomā, komunikācija plašsaziņas
līdzekļos 2016.gadā

Avots	Skaitis	Tematika - personas datu aizsardzības aktualitātes
Laikraksts	29	Sniegts skaidrojums par: personas datu apstrādes tiesisko pamatu; videoreģistrātoriem; audioierakstu veikšanu darba vietā; videonovērošanu; medicīnisko dokumentu personas datu aizsardzību; bērnu personas datu aizsardzību; nozaudēto personas apliecināšanu dokumentu īpašnieku meklēšanu sociālajos tīklos; personas datu publiskošanu; datu aizsardzības prasībām - tiesības tikt “aizmirstam” un atļauju bērniem reģistrēties sociālajos tīklos.
Televīzija	16	Sniegts skaidrojums par: videoreģistrātoriem; videonovērošanu; videoierakstu veikšanu telefonā; krīzes īsziņu sūtīšanu un ar to saistītajiem grozījumiem Elektronisko sakaru likumā; mākslinieku datu publiskošanu masu informācijas līdzekļos; CSDD rīcību, izsniedzot fizisko personu datus pēc advokāta pieprasījuma; personas datu aizsardzību nododot mobilos telefonus remontā; plānotajām izmaiņām personas koda veida maiņā.
Radio	4	Sniegtas telefonintervijas, atbildes žurnālistiem par: videoreģistrātoriem; videonovērošanu; mobilo sakaru pakalpojumu sniedzēju operatoru maiņas pārliecināšanas praksi; fizisko personu datu apstrādi noformējot lojalitātes kartes; priekšapmaksas karšu reģistrāciju Latvijā; medicīnisko dokumentu personas datu aizsardzību; krīzes īsziņu sūtīšanu un ar to saistītajiem grozījumiem Elektronisko sakaru likumā; pašvaldības tiesībām neatklāt personas identitāti iegādājoties pašvaldības īpašumu.

Katru darba dienu DVI darbinieki no plkst. 13.00 līdz plkst. 15.00 sniedz telefonkonsultācijas skaidrojot FPDAL normas, veicinot sabiedrības informētību par fizisko personu datu apstrādi un aizsardzību, kā arī par personas datu apstrādes reģistrācijas jautājumiem. 2016.gadā DVI darbinieki telefonkonsultāciju laikā sniedza 2868 telefonkonsultācijas, vidēji 239 telefonkonsultācijas mēnesī. 2016.gadā DVI sniegto konsultāciju statistika apkopotas 3.attēlā.

3.attēls

Sadarbībā ar Latvijas Sertificēto personas datu aizsardzības asociāciju, DVI organizēja seminārus par fizisko personu datu apstrādi. Kopumā DVI organizēja septiņus seminārus – Cēsīs, Ogrē, Jēkabpilī, Ventspilī un Rīgā, kurus apmeklēja 171 klausītājs.

DVI pārstāvji 2016.gadā kopumā piedalījās septiņos semināros, diskusijās un konferencēs un sniedza informāciju par iestādes kompetencē esošajiem jautājumiem, tai skaitā, nodrošināja DVI pārstāvju dalību informatīvajās sanāksmēs un darba grupās iestādes kompetences ietvaros, sniedzot informāciju par juridiskajiem aspektiem, kas jāņem vērā, ievērojot datu aizsardzību, par problēmjautājumiem attiecībā uz žurnālistu veikto personas datu apstrādi, par pacientu datu drošību saistībā ar vienotās veselības nozares elektroniskās informācijas sistēmas darbību u.c. jautājumiem par fizisko personu datu apstrādi un aizsardzību.

2016.gadā sadarbībā ar Tieslietu ministriju DVI piedalījās atvērto durvju dienā "Temīda skrējiens", kur skolēni no Rīgas Internātvidusskolas, Ventspils 3.vidusskolas un Āgenskalna Valsts ģimnāzijas tika iepazīstināti ar DVI un tās darbības funkcijām.

4.2. Personas datu apstrādes reģistrācija

FPDAL 21.pants nosaka, ka pirms personas datu apstrādes uzsākšanas pārzinis reģistrē personas datu apstrādi DVI vai norīko fizisko personu - datu aizsardzības speciālistu -, ja pārzinis:

1) paredz personas datus nodot valstij, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts;

2) paredz personas datus apstrādāt, sniedzot finanšu vai apdrošināšanas pakalpojumus, veicot izlozes vai loterijas, tirgus vai sabiedriskā viedokļa pētījumus, personāla atlasīšanu vai personāla novērtēšanu kā komercdarbības veidu, sniedzot parāda atgūšanas pakalpojumus un kredītinformācijas apstrādes pakalpojumus kā komercdarbības veidu;

3) veic sensitīvo personas datu apstrādi, izņemot gadījumus, kad minēto datu apstrādi veic grāmatvedības, personāla uzskaites (darba tiesisko attiecību) mērķiem vai to veic reliģiskās organizācijas;

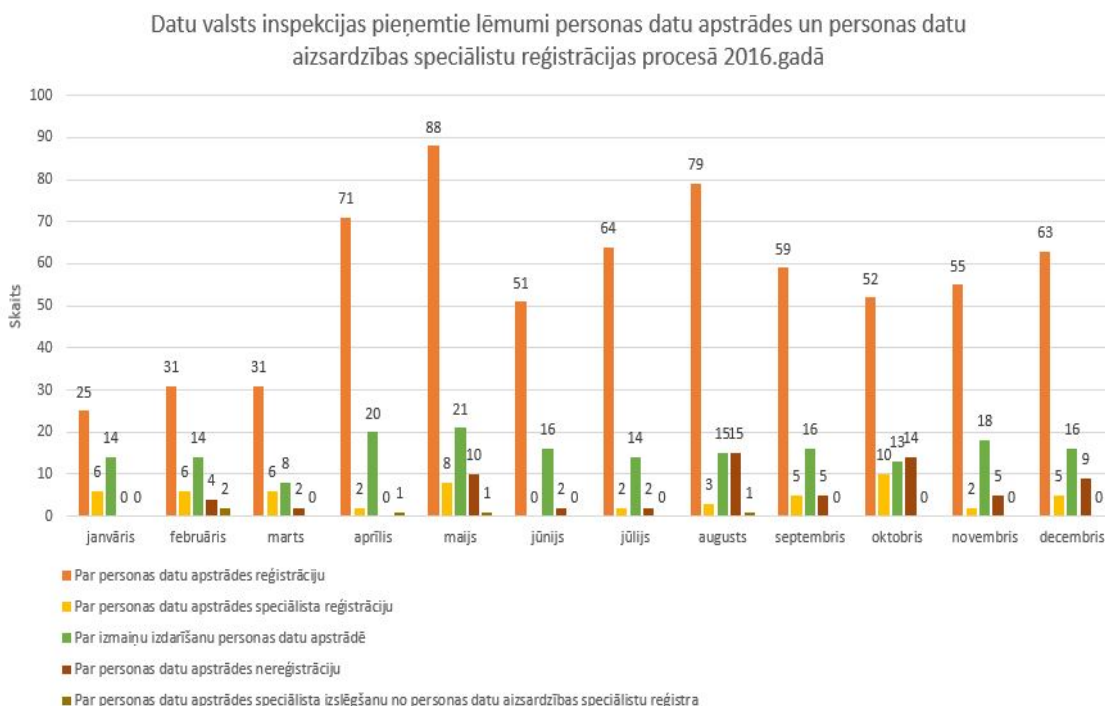
4) apstrādā personas datus attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem, sodāmību un sodiem administratīvo pārkāpumu lietās;

5) veic videonovērošanu, saglabājot personas datus;

6) veic ģenētisko datu apstrādi.

DVI 2016.gadā ir pieņemti 669 lēmumi par personas datu apstrādes reģistrāciju, 185 lēmumi par izmaiņu reģistrāciju personas datu apstrādē, 69 lēmumi par personas datu apstrādes neregistrāciju, 55 lēmumi par personas datu apstrādes speciālistu reģistrāciju, 5 lēmumi par personas datu apstrādes speciālista izslēgšanu no personas datu apstrādes speciālistu reģistra. Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, ir palielinājies reģistrēto personas datu apstrāžu skaits par 66.8%. Tas ir skaidrojams ar to, ka masu informācijas līdzekļos plaši izskanēja informācija par to, ka ir jāreģistrē personas datu apstrāde (videonovērošana), kura tiek veikta izmantojot videoreģistrātorus. 2016.gadā DVI personas datu apstrādes un personas datu aizsardzības speciālistu reģistrācijas procesā pieņemtie lēmumi atspoguļoti 4.attēlā.

4.attēls

Saņemot pārziņa iesniegumu, DVI izskata sniegto informāciju, nepieciešamības gadījumā pieprasot papildu informāciju un veicot pirmsreģistrācijas pārbaudi.

Pieņemot lēmumu par personas datu apstrādes reģistrāciju, DVI pārzinim izsniedz lēmumu par personas datu apstrādes reģistrāciju un veic ierakstu publiski pieejamā personas datu apstrādes reģistrā, kas pieejams DVI interneta vietnē: www.dvi.gov.lv/registri/pdas/.

Saskaņā ar FPDAL 22.panta deviņto daļu, par katru personas datu apstrādes reģistrāciju līdz attiecīgā iesnieguma iesniegšanai DVI ir maksājama valsts nodeva Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apmērā, kas saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 27.novembra noteikumu Nr.813 „Noteikumi par personas datu apstrādes reģistrācijas un FPDAL noteikto reģistrējamo izmaiņu reģistrācijas valsts nodevu” 2.punktu ir 28,46 EUR vai 56,91 EUR. Valsts un pašvaldību institūcijas valsts nodevu par apstrādes vai izmaiņu reģistrāciju nemaksā. 2016.gadā valsts budžetā

veikti valsts nodevas maksājumi 33 514,22 EUR apmērā (iepriekšējā pārskata periodā 22 363,66 EUR apmērā), kas ir par 50% vairāk, nekā iepriekšējā pārskata gadā.

Efektīvas personas datu aizsardzības uzraudzības nodrošināšanai, DVI, līdzīgi kā citas Eiropas Savienības dalībvalstis, veic pirmsreģistrācijas pārbaudes. FPDAL 22.panta otrā daļa nosaka, ka DVI identificē to personas datu apstrādi, kur iespējami riski datu subjekta tiesībām un brīvībām. Šādai personas datu apstrādei nosaka pirmsreģistrācijas pārbaudi. DVI katru gadu personas datu apstrādes riska jomas nosaka, izvērtējot ar personas datu apstrādi saistītos riskus, pārkāpumu skaitu noteiktās personas datu apstrādes jomās, kā arī ārvalstu pieredzi un sniegto informāciju par noteiktu jomu būtiskiem jautājumiem.

2016.gadā tika noteiktas šādas riska jomas personas datu apstrādē:

- 1) informācijas par personas veselību apstrāde;
- 2) personas datu apstrāde, kuras ietvaros notiek personas datu nodošana uz valsti, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts, izņemot, ja Eiropas Komisija ir konstatējusi, ka trešā valsts nodrošina pietiekamu aizsardzības līmeni saskaņā ar Eiropas Direktīvas 95/46/EK par 25.panta 6.punktu;
- 3) veic videonovērošanu, saglabājot personas datus;
- 4) veic ģenētisko datu apstrādi.

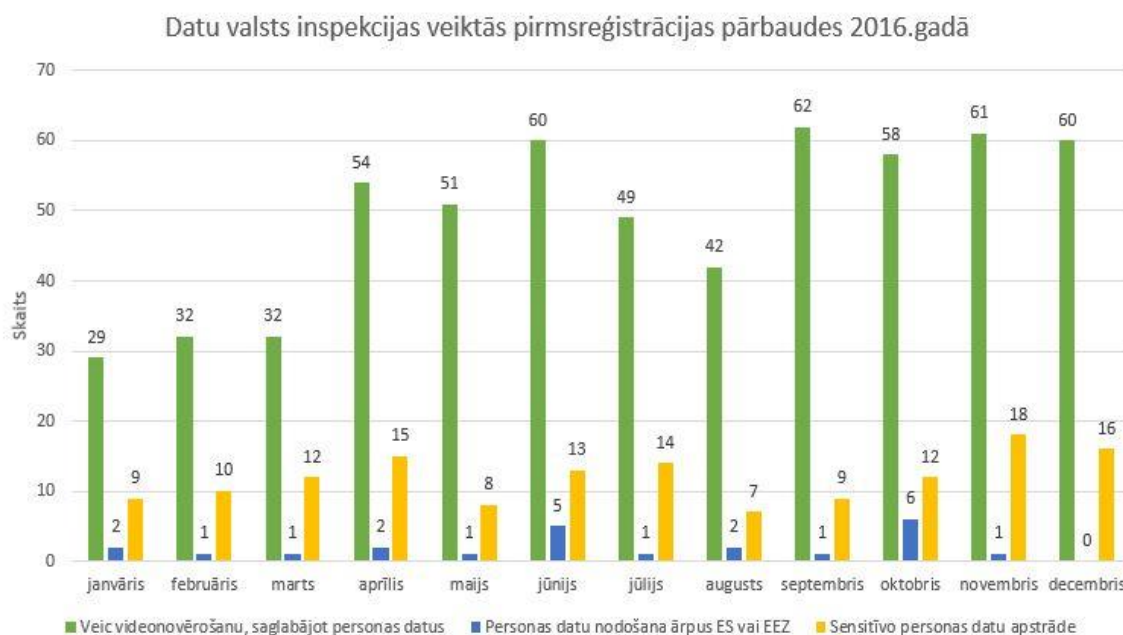
2016.gadā tika veiktas un uzsāktas 756 pirmsreģistrācijas pārbaudes (iepriekšējā gada pārskata periodā 522 pirmsreģistrācijas pārbaudes).

Šajā pārskata periodā noteiktās personas datu apstrādes riska jomas un veikto pirmsreģistrācijas pārbaudes riska jomās salīdzinājums ar iepriekšējo pārskata periodu:

Nr.	Personas datu apstrādes riska joma	Veikto pirmsreģistrācijas pārbaudžu skaits 2016.gadā	Iepriekšējā pārskata periodā veiktās pirmsreģistrācijas pārbaudes 2015.gadā
1.	Informācijas par personas veselību apstrāde	143	129
2.	Videonovērošana	590	365
3.	Personas datu apstrāde, kuras ietvaros notiek personas datu nodošana ārpus Eiropas Savienības	23	28
4.	Ģenētisko datu apstrāde	-	-

2016.gadā DVI veikto un uzsākto pirmsreģistrācijas pārbažu statistika apkopota 5.attēlā.

5.attēls

Lai atvieglotu videonovērošanas ietvaros veiktās personas datu apstrādes reģistrēšanu, DVI aktualizēja reģistrācijas iesnieguma paraugu apstrādes mērķim - noziedzīgu nodarījumu novēršana vai atklāšana saistībā ar īpašuma aizsardzību un personu vitāli svarīgu interešu, tajā skaitā dzīvības un veselības, aizsardzību, kā arī izstrādāja reģistrācijas iesnieguma paraugu fiziskajām personām - noziedzīgu nodarījumu novēršana vai atklāšana saistībā ar īpašuma aizsardzību un personu vitāli svarīgu interešu, tajā skaitā dzīvības un veselības, aizsardzību, kā arī pierādījumu iegūšana apdrošināšanas vajadzībām. Attiecīgi pārziņi izmanto iepriekš minētos reģistrācijas iesniegumu paraugus, kā arī DVI izstrādātās rekomendācijas, lai rastu FPDAL atbilstošāko risinājumu konkrētajai personas datu apstrādei.

Pirmsreģistrācijas pārbaudes, līdzīgi kā iepriekšējos pārskata periodos, tika veiktas, sākotnēji izvērtējot DVI saņemto iesniegumu par personas datu apstrādes reģistrāciju un ņemot vērā citu DVI rīcībā esošo informāciju par pārziņi, kā arī interneta resursos pieejamo pārziņa publicēto informāciju. Papildus personas datu apstrādes reģistrācijas iesniegumā norādītajai informācijai, DVI pārziņim pieprasa informāciju par personas datu apstrādi, piemēram, var tikt pieprasīti iekšējie datu apstrādes aizsardzības noteikumi un citi dokumenti, kas nosaka personas datu apstrādes un aizsardzības procesus, informācija par datu apstrādes apjomu un datu drošības prasību ievērošanu. Piemēram, reģistrējot personas datu apstrādi par personas datu nodošanu ārpus Eiropas Savienības, DVI pieprasa līgumu kopijas ar trešo valstu datu saņēmējiem un izvērtē līgumos ietvertos nosacījumus attiecībā uz personas datu aizsardzību (t.sk. – par piekļuvi personas datiem, datu apstrādes drošības nosacījumiem un datu nodošanu trešajām personām). Pārziņis personas datu apstrādes reģistrācijas ietvaros saņem arī vispārēju informāciju no DVI par personas datu apstrādi un aizsardzību, tādejādi arī sekmējot FPDAL prasību nodrošināšanu, veicot personas datu apstrādi un aizsardzību.

Visvairāk pirmsreģistrācijas pārbaudes tika veiktas saistībā ar personas datu apstrādi, veicot videonovērošanu. Iepriekšējā pārskata periodā tika veiktas pēcpārbaudes, kuru ietvaros tika konstatēts, ka pārziņis nav novērsis nepilnības personas datu apstrādē (tika konstatēti gadījumi, kad pārziņis nav nodrošinājis datu subjektu informēšanu, vai to nav nodrošinājis atbilstoši FPDAL prasībām). Kā arī DVI ir atkārtoti pieprasījusi pārziņiem precizēt informatīvās zīmes par

videonovērošanas veikšanu, lai tās atbilstu FPDAL prasībām. Aktuāls ir arī jautājums par videonovērošanas ietvaros veiktās personas datu apstrādes glabāšanas termiņiem, kas tiek vērtēts katrā gadījumā atsevišķi. Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, ir palielinājies to pārziņu skaits, kuri pēc atkārtotas izvērtēšanas, samazina personas datu glabāšanas termiņu, kā arī daudz rūpīgāk izvērtē veikto vai plānoto personas datu apstrādi kopumā.

Pārskata periodā palielinājies sarežģītu personas datu apstrādes jautājumu skaits, kuru izvērtēšanai tiek organizētas sanāksmes DVI, sniedzot pārzinim iespēju sniegt papildu informāciju par paredzamo personas datu apstrādi, kā arī rast risinājumu atbilstošākai personas datu aizsardzībai. Viens no problēmjautājumiem pēdējo gadu laikā ir konstatēt, kurš ir personas datu apstrādes pārzinis un kurš ir operators, ņemot vērā dažādu personas datu apstrādes gadījumu specifiku. Aktualizējies ir arī jautājums par kopīgo pārzini un attiecīgi atbildības sadalījumu.

Kā tika norādīts, vairākos gadījumos pārziņu iesniegtās informācijas atbilstība tika pārbaudīta, veicot pārbaudes personas datu apstrādes vietās. Pirmsreģistrācijas pārbaudes rezultātā tiek pieņemts lēmums par personas datu apstrādes reģistrēšanu vai neregistrēšanu DVI, vai arī tiek pieprasīta papildu informācija no pārziņa, lai novērstu pārbaudes uz vietas ietvaros konstatētās FPDAL nepilnības. Pirmsreģistrācijas pārbaudžu rezultātā nereti pārziņi izvēlējas papildināt savu darbinieku zināšanas par FPDAL prasībām, apmeklējot DVI organizētos maksas seminārus, kā arī analizējot DVI izstrādāto rekomendāciju ietvaros sniegto informāciju.

4.2.1. Pirmsreģistrācijas pārbaudes par sensitīvo personas datu apstrādi, kuras ietvaros tiek apstrādāta informācija par personas veselību

DVI ir sagatavojusi speciālus pirmsreģistrācijas pārbaudes standartjautājumus, kas paredzēti sensitīvo personas datu apstrādes papildu izvērtēšanai attiecībā uz datu subjekta tiesību ievērošanu, kā arī apstrādes tehnisko un organizatorisko risinājumu atbilstību normatīvo aktu regulējumam. Pirmsreģistrācijas pārbaudes tika veiktas ārstu privātpraksēs un ārstniecības iestādēs - veselības centros un vairākās slimnīcās. Pārbaudes ietvēra arī sociālo pakalpojumu sniedzēju veikto personas datu apstrādi, kā arī darbā iekārtošanas pakalpojumu sniedzējus, kuri plānoja iegūt sensitīvos personas datus.

Ārstniecības iestādēm un ārstu privātpraksēm, jūrnīeku darbā iekārtošanas pakalpojumu sniedzējiem, klīnisko pētījumu veicējiem un sociālo pakalpojumu sniedzējiem, kas reģistrē personas datu apstrādi DVI, tiesisko pamatu nosaka speciālie normatīvie akti – Ārstniecības likums, Pacientu tiesību likums, Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums, Ministru kabineta 2003.gada 1.jūlija noteikumi Nr.359 „Noteikumi par drošības un veselības aizsardzības prasībām un medicīnisko aprūpi uz kuģiem” u.c. normatīvie akti.

Būtiskākās DVI konstatētās nepilnības pārziņu veiktajā personas datu apstrādē attiecībā uz šo riska jomu:

- 1) nav iekšējo datu apstrādes aizsardzības noteikumu;
- 2) nav nodrošināta atbilstoša datu subjekta informēšana par personas datu apstrādi;
- 3) nav nodrošināta darbinieku apmācība par sistēmas un procedūru drošību un personas datu aizsardzību;
- 4) nav ievērots piekļuves tiesību sadalījums atbilstoši darbinieku kompetencei;
- 5) nav nodrošināta pieejas tiesību kontrole;
- 6) nav sniegta informācija datu subjektiem par viņu tiesībām labot un dzēst savus datus.

Minētos pārkāpumus DVI pieprasa pārziņiem novērst, par pārkāpuma novēršanu informējot DVI.

4.2.2. Pirmsreģistrācijas pārbaudes par videonovērošanu

Ņemot vērā, ka palielinās videonovērošanas izmantošana gan publiskajā, gan privātajā sektorā, turklāt attīstās tehnoloģisko ierīču pielietojamības iespējas, ar kurām tiek veikta videonovērošana un palielinās to sasaites iespējas ar citām personas datu apstrādes sistēmām, DVI

ir aktualizējusi iesnieguma paraugu personas datu apstrādei videonovērošanas ietvaros, kā arī speciālus pirmsreģistrācijas pārbaudes standartjautājumus, kas paredzēti videonovērošanas papildu izvērtēšanai attiecībā uz specifisku vietu/telpu/teritoriju novērošanu, informatīvo zīmju izvietojumu, darbinieku informēšanu, ierakstu uzglabāšanas ilgumu, piekļuves kontroli ierakstiem (auditācijas pierakstu nodrošināšanu) u.c.

Veicot pirmsreģistrācijas pārbaudes šajā jomā joprojām tika konstatēts, ka pārziņi lielākoties nenodrošina datu subjekta informēšanu par pārziņi un plānoto datu apstrādes mērķi saskaņā ar FPDAL 8.panta prasībām, kā arī glabā videonovērošanas ierakstus nesamērīgi ilgi.

Pārskata periodā tika uzsāktas arī preventīvās pārbaudes par videonovērošanas veikšanu tirdzniecības vietās, veicot pārbaudes uz vietas.

Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, būtiski palielinājies to gadījumu kopskaits, kad videonovērošana tiek plaši izmantota privātajās un daudzdzīvokļu mājās, kā arī transportlīdzeklī, izmantojot videoreģistrātorus. Tāpat pārskata periodā ir palielinājies to gadījumu skaits, kad videonovērošanu reģistrē fiziskās personas. Tas ir saistīts ar to, ka DVI pēdējā laikā saņem daudz sūdzības par videonovērošanu, kuru veic kaimiņi, kā arī, ņemot vērā masu informācijas līdzekļos izskanējušo informāciju par personas datu apstrādes reģistrāciju, veicot videonovērošanu, izmantojot videoreģistrātorus.

Pārskata periodā DVI vairākiem pārziņiem norādīja uz nepieciešamību samazināt videonovērošanas teritorijas apjomu.

DVI ieskatā videonovērošanas jautājuma kontekstā Latvijas Republikā nepieciešams atbilstošs regulējums, īpaši darba tiesisko attiecību ietvaros, privātpašuma un daudzdzīvokļu mājas aizsardzībā, kā arī izmantojot bezpilota lidaparātus videonovērošanas veikšanai un videoreģistrātorus.

Videonovērošanas ietvaros veiktajai personas datu apstrādei nepieciešams pievērst padziļinātu uzmanību, ņemot vērā informācijas tehnoloģiju attīstību (t.sk. datu pārnesšanas un sinhronizēšanas iespējas) un internetā piedāvāto pakalpojumu iespējas (piemēram, darbinieku novērošana tiešsaistē, profilēšana, sejas atpazīšanas programmatūras u.tml.). Turklāt ar katru gadu samazinās izdevumi pārziņim par videonovērošanas veikšanu, tādēļ pēdējo gadu laikā šis ir kļuvis par vienu no izplatītākajiem personas datu apstrādes instrumentiem (piemēram, pārbaudēs uz vietas konstatēts, ka pat nelielās apdzīvotās vietās komersanti sava īpašuma aizsardzībai uzstāda videonovērošanas kameras, bet neuzņemas pienākumus par veikto personas datu apstrādi, kas izriet no FPDAL, tai skaitā, attiecībā uz datu subjekta tiesību ievērošanu).

DVI ieskatā šī joma atkārtoti iekļaujama riska jomā, veicot pirmsreģistrācijas pārbaudes, ņemot vērā arī to, ka bieži tiek konstatēts, ka datu subjekts netiek informēts par veikto videonovērošanu, kā arī datu subjekta rīcībā nav tādas informācijas, lai varētu konstatēt, kurš ir pārziņis, kas veic konkrēto videonovērošanu. Attiecīgi saskaņā ar FPDAL datu subjektam ir sarežģīti īstenot savas datu subjekta tiesības.

Papildus minētajam, informējam, ka 2016.gada maijā tika pabeigta Baltijas valstu personas datu aizsardzības uzraudzības institūciju veiktā vienotā pārbaude par personas datu apstrādes atbilstību FPDAL SIA "RIMI LATVIA", SIA "MAXIMA Latvija" un SIA "Prisma Latvija" tirdzniecības veikalos, izvērtējot datu apstrādi, kas tiek veikta saistībā ar potenciālajiem darbiniekiem un esošajiem darbiniekiem šajos uzņēmumos, t.sk. veicot videonovērošanu. Pārbažu rezultāti tika izskatīti un apspriesti Baltijas valstu sanāksmē, kas 2016.gada 27-28.jūnijā norisinājās Rīgā.

Visās trīs Baltijas valstīs viens no lielākajiem problēmjautājumiem attiecināms uz personas datu glabāšanas termiņiem un mērķim neproporcionālo personas datu apstrādi.

Šāda sektorālā pārbaude visās Baltijas valstīs tiek īstenota jau piekto gadu, saskaņā ar Direktīvu 95/46/EK 28.panta 6.punktu, kas nosaka nepieciešamību Eiropas Savienības dalībvalstu personas datu aizsardzības uzraudzības institūcijām sadarboties, lai sekmētu personas datu aizsardzību Eiropas Savienības dalībvalstīs. Šādu pārbažu veikšana Eiropas Savienība līmenī tiek uzskatīta par labo praksi personas datu aizsardzības uzraudzības jomā.

4.2.3. Pārbaudes par tādu personas datu apstrādi, kuras ietvaros notiek datu nodošana ārpus Eiropas Savienības

DVI ir sagatavojuši speciālus pirmsreģistrācijas pārbaudes standartjautājumus, kas paredzēti tādas datu apstrādes, kuras ietvaros notiek datu nodošana ārpus Eiropas Savienības papildu izvērtēšanai attiecībā uz datu subjekta tiesību ievērošanu, kā arī apstrādes tehnisko un organizatorisko risinājumu atbilstību normatīvo aktu regulējumam. Minētājās pārbaudēs, lai pārliecinātos, ka pārzinis saskaņā ar FPDAL 28.panta otro daļu uzrauga attiecīgo aizsardzības pasākumu veikšanu, ja pārzinis pats neapliecina minēto prasību ievērošanu, DVI pieprasa iesniegt līgumu par personas datu nodošanu kopijas, lai attiecīgi izvērtētu to atbilstību Ministru kabineta 2011.gada 16.augusta noteikumiem Nr.634 „Noteikumi par personas datu nodošanas līgumos obligāti iekļaujamiem nosacījumiem” vai Eiropas Komisijas apstiprinātām līguma standartklauzulām par personas datu nodošanu uz valsti, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts.

Veikto pirmsreģistrācijas pārbažu ietvaros šajā riska jomā līdzīgi kā iepriekšējā pārskata periodā tika vērtēts, vai pārzinis nodrošina datu subjekta informēšanu par datu nodošanu uz valsti, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts, vai nodrošina tiesības piekļūt informācijai par sevi, vai nodrošina DVI tiesības veikt pārbaudes attiecībā uz personas datu apstrādi, kas tiek veikta trešajās valstīs. Pārbažu rezultātā tika konstatēts, ka pārziņi nereti nenorāda informāciju, ka personas datus paredzēts nodot tālāk apakšoperatoriem (jeb operatoru operatoriem) un līdz ar to pārziņi apakšoperatoriem neizvirza atbilstošas datu drošības un aizsardzības prasības.

DVI ieskatā, šī joma atkārtoti iekļaujama riska jomā, veicot pirmsreģistrācijas pārbaudes, ņemot vērā pašreizējo neskaidrību attiecībā uz to, kā atbilstoši FPDAL un Eiropas Savienības tiesību aktiem organizēt personas datu nodošanu uz valsti, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts, lai nodrošinātu adekvātu personas datu aizsardzību.

4.3. Personas datu aizsardzības speciālistu reģistrācija

Globalizācijas procesu rezultātā ekonomiskajiem procesiem mūsdienās nav ģeogrāfisko robežu, kas ierobežo attiecīgu normatīvo aktu piemērošanu, tajā skaitā attiecībā uz personas datu aizsardzību, jo nav pieņemtu vispārēju starptautisku personas datu apstrādes un aizsardzības standartu, kas būtu visām valstīm saistoši. Tādēļ personas datu aizsardzības pašregulācijas pieeja var palīdzēt novērst šīs iespējamās neprecizitātes, lai kopēji piemērotu personas datu aizsardzības un privātuma prasības. Viens no šādiem pašregulācijas mehānismiem ir personas datu aizsardzības speciālists katrā konkrētajā uzņēmumā vai iestādē. Pirmais personas datu speciālista institūts tika ieviests Vācijā 1977. gadā attiecībā uz privāto sektoru kā papildu pašregulācijas mehānisms, kas palīdzētu atbildīgajiem par personas datu aizsardzību (t.i. pārziņiem) nodrošināt, ka viņu darbība atbilst likumdošanas izvirzītajām prasībām. Personas datu aizsardzības speciālisti ir vairākās ES dalībvalstīs un tiek uzskatīts, ka personas datu aizsardzības speciālists sekmē klientu un darbinieku uzticēšanos organizācijas/institūcijas veiktajai personas datu apstrādei, ka tā tiks nodrošināta atbilstoši likuma prasībām un personas datu aizsardzības labās prakses principiem.

Lai sekmētu personas datu aizsardzības nodrošināšanu, iestādes vai uzņēmuma vadītājs var norīkot konkrētu darbinieku par atbildīgo par personas datu aizsardzību, var izmantot ārpalpojumu iespējas attiecībā gan uz personas datu apstrādi, gan aizsardzību, kā arī var iecelt personas datu aizsardzības speciālistu (datu aizsardzības speciālista kvalifikāciju piešķir DVI pēc tam, kad konkrētā persona ir nokārtojusi pārbaudījumu DVI; personas datu aizsardzības speciālists nav obligāta normatīvajos aktos noteikta prasība). Tomēr atbildīgs par veikto personas datu apstrādi ir katrs uzņēmuma vai iestādes vadītājs.

Personas datu aizsardzības speciālistus, kopš šī institūta ieviešanas Latvijā 2007.gadā, ir izvēlējušās gan publiskā sektora institūcijas, gan privātā sektora pārstāvji, un to galvenais uzdevums ir sniegt atbalstu un konsultēt iestādes vai uzņēmuma vadību personas datu apstrādes

un aizsardzības jautājumos, tajā skaitā risinot problēmjautājumus šajā jomā. Lai kļūtu par personas datu aizsardzības speciālistu, konkrētajam individam nepieciešama augstākā izglītība tiesību zinātnē vai informācijas tehnoloģiju jomā.

2016.gadā 52 pārzīņi ir reģistrējuši personas datu aizsardzības speciālistus (iepriekšējā gada pārskata periodā 42). Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, ir palielinājies reģistrēto personas datu apstrāžu skaits par 23,8%. Pārzīņi DVI piesaka personas datu aizsardzības speciālistus, kuri ir ieguvuši personas datu aizsardzības speciālista kvalifikāciju. Iesniegumu par speciālista reģistrāciju DVI ir pienākums izskatīt 15 dienu laikā no tā saņemšanas dienas. Personas datu aizsardzības speciālistu reģistrēšanu DVI veic bez maksas.

4.4. Personas datu apstrādes uzraudzība

2016.gada ietvaros DVI ir veikusi 600 pārbaudes, lai nodrošinātu personas datu apstrādes uzraudzību un aizsardzību saskaņā ar fizisko personu datu aizsardzības, biometrijas datu apstrādes, cilvēka genoma izpētes un parādu ārpustiesas atgūšanas jomu regulējošiem normatīvajiem aktiem. Pārbaudes tika veiktas tādās jomās kā:

- 1) videonovērošanas veikšana publiskajās vietās un privātīpašumos;
- 2) sensitīvo personas datu apstrāde ārstniecības iestādēs;
- 3) bērnu personas datu izmantošana: sociālajos tīklos, skolās un bērnu vecāku veiktā personas datu apstrāde;
- 4) personas datu apstrāde valsts informācijas sistēmās;
- 5) datu subjektu tiesību ievērošana;
- 6) informācijas par dzīvokļa parādiem izvietošana koplietošanas telpās vai pastkastītēs neaizlīmētā veidā;
- 7) masu informācijas līdzekļu veiktā personas datu apstrāde;
- 8) personu apliecinošu dokumentu kopēšana;
- 9) amatpersonu personas datu apstrāde;
- 10) komerciālo paziņojumu sūtīšana.

DVI amatpersonas 2016.gadā veica 81 pārbaudes uz vietas videonovērošanas jomā (74 pārbaudes uz iesniegumu (sūdzības) un iniciatīvas pamata, kā arī 7 iestādes pašiniciatīvas pārbaudes juridisko personu personas datu apstrādes vietās) un 519 pārbaudes pārējās uzraugāmās jomās.

4.4.1. Videonovērošanas veikšana publiskās vietās un privātīpašumos

DVI ieskatā, atbilstoši 2014.gada 11.decembra prejudiciālā lēmumā lietā C 212/13 František Ryněš pret Úřad pro ochranu osobních údajů norādītajam, Direktīvas 95/46/EK 3. panta 2. punkts interpretējams tādējādi, ka tādās video novērošanas kameras sistēmas izmantošana, ar kuru tiek veikts personu vizuālais ieraksts, kas tiek uzglabāts cirkulējošā ieraksta iekārtā, proti, cietajā diskā, un kuru fiziska persona ir uzstādījusi pie savas ģimenes mājas ar mērķi aizsargāt mājas īpašnieku īpašumu, veselību un dzīvību, bet ar šo sistēmu tiek uzraudzīta arī publiskā telpa, šīs tiesību normas izpratnē nav datu apstrāde tikai un vienīgi personiskām vai sadzīviskām vajadzībām. Līdz ar to, ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī pamatojoties uz FPDAL 21.panta 5.punktu, pirms personas datu apstrādes uzsākšanas pārzīņim jāreģistrē personas datu apstrāde DVI vai jānorīko fiziska persona - datu aizsardzības speciālists -, ja pārzīnis veic videonovērošanu, saglabājot personas datus (video ierakstus).

DVI norāda, ka, neatkarīgi no tā, vai ir jāveic videonovērošanas reģistrācija inspekcijā vai nav, pārzīnim ir jāveic videonovērošana kā personas datu apstrāde, ievērojot FPDAL prasības.

Saskaņā ar FPDAL 2.panta 3. un 4.punktu personas dati ir jebkāda informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisko personu, savukārt, personas datu apstrāde ir jebkura ar personas datiem veikta darbība, tajā skaitā, personas datu vākšana, glabāšana, izmantošana, nodošana.

Videonovērošanas veikšana ir personas datu apstrāde FPDAL 2.panta 4.punkta izpratnē.

Personas datu apstrāde, videonovērošana, ir jāveic saskaņā ar FPDAL, kura 7.pants paredz, ka personas datu apstrāde ir atļauta, ja tās veikšanai pastāv tiesisks pamats - pastāv vismaz viens FPDAL 7.panta nosacījums. Papildus tiesiskā pamata nodrošināšanai, veicot personas datu apstrādi, ir jāievēro arī FPDAL 10.panta pirmās daļas 2.punkts, saskaņā ar kuru personas datu apstrādi drīkst veikt tikai atbilstoši paredzētajam mērķim un tam nepieciešamajā apjomā.

Saskaņā ar FPDAL 2.panta 9.punktu par personas datu apstrādes (videonovērošanas veikšanas) atbilstību FPDAL ir atbildīgs pārzinis - fiziskā vai juridiskā persona, valsts vai pašvaldību institūcija, kas nosaka personas datu apstrādes mērķus un apstrādes līdzekļus.

Papildus iepriekš minētajam, DVI norāda, ka, veicot videonovērošanu, saskaņā ar FPDAL 8.panta pirmo daļu pārzinim ir pienākums informēt par personas datu apstrādi datu subjektus - personas, kuru personas datu apstrāde tiek veikta. Pārzinim ir pienākums nodrošināt FPDAL 8.panta pirmās daļas prasību izpildi – nodrošināt, ka norādēs (zīmēs) par videonovērošanas veikšanu ir iekļauta visa FPDAL 8.panta pirmā daļā minētā informācija – pārziņa nosaukums, adrese, mērķis.

Iepriekš minētās prasības attiecas gan uz privātpašumā, gan publiskajā telpā veikto videonovērošanu.

Videonovērošanas jomā 2016.gada ietvaros DVI izdeva 6 administratīvos aktus ar pienākumu izvietot informatīvās zīmes, kas brīdina datu subjektus par veikto videonovērošanu attiecīgajā teritorijā.

4.4.2. Sensitīvo personas datu apstrāde ārstniecības iestādēs

Pamatojoties uz masu informācijas līdzekļos izskanējušo informāciju par to, ka privātuzņēmums SIA “DATAMED”, iespējams, veic nelikumīgu ārstniecības iestāžu pacientu personas datu apstrādi, kā arī pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 55.panta 2.punktu, DVI veica pārbaudi par šīs rīcības atbilstību FPDAL.

DVI pārbaudes ietvaros veica 10 (desmit) Latvijā lielāko ārstniecības iestāžu veikto personas datu apstrādes atbilstības izvērtēšanu fizisko personu datu aizsardzības reglamentējošo normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, glabājot pacientu sensitīvos personas datus SIA “DATAMED” datu bāzē. Pārbaudes ietvaros ir konstatētas vairākas neatbilstības FPDAL.

Veiktās pārbaudes ietvaros tika konstatēts, ka divas ārstniecības iestādes nebija reģistrējušas izmaiņas DVI atbilstoši FPDAL 22.panta ceturtajai daļai, tas ir, netika reģistrēts šo abu ārstniecības iestāžu personas datu operators – SIA “DATAMED”.

Ievērojot minēto, DVI konstatēja, ka divas ārstniecības iestādes nav ievērojušas FPDAL 22.panta ceturtais daļas prasības un līdz ar to izdarījušas administratīvo pārkāpumu, par ko ir paredzēta administratīvā atbildība Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 204.⁹panta otrajā daļā. Atbilstoši LAPK noteiktajai kārtībai attiecībā uz divām ārstniecības iestādēm tika pieņemts lēmums par saukšanu pie administratīvās atbildības un administratīvā soda piemērošanu.

FPDAL 14.pants paredz, ka personas datu apstrādi pārzinis var uzticēt personas datu operatoram, noslēdzot rakstveida līgumu. Personas datu operators viņam uzticētos personas datus drīkst apstrādāt tikai līgumā norādītajā apjomā, atbilstoši tajā paredzētajiem mērķiem un saskaņā ar pārziņa norādījumiem, ja tie nav pretrunā ar normatīvajiem aktiem. Personas datu operators pirms personas datu apstrādes sākšanas veic pārziņa norādītos drošības pasākumus personas datu apstrādes sistēmas aizsardzībai atbilstoši šā likuma prasībām.

Veiktās pārbaudes ietvaros tika konstatēts, ka četru ārstniecības iestāžu noslēgtajos rakstveida līgumos ar personas datu operatoru tika iekļauti vispārīgi nosacījumi attiecībā uz datu subjekta pieejas tiesībām un iespējām piekļūt saviem sensitīvajiem personas datiem. Ņemot vērā minēto, DVI aicināja šo ārstniecības iestāžu pārstāvjus un personas datu operatoru SIA “DATAMED” precizēt nosacījumus noslēgtajos līgumos atbilstoši FPDAL 14.pantā noteiktajām prasībām. Gan ārstniecības iestāžu pārstāvji, gan personas datu operators SIA “DATAMED” ir

ņēmuši vērā DVI norādījumus, un precizējuši savstarpēji noslēgtos līgumus atbilstoši inspekcijas izvirzītajām prasībām.

4.4.3. Bērnu personas datu izmantošana: sociālajos tīklos, skolās un bērnu vecāku veiktā bērnu personas datu apstrāde

Bērnu filmēšanas, fotografēšanas un iegūto datu izmantošanas tiesiskais regulējums

2016.gada ietvaros tika saņemti vairāki desmiti fizisko un juridisko personu iesniegumi (sūdzības), kā arī anonīma informācija par pārziņu (vecāku, klases biedru, skolu un to darbinieku, radnieku un citu personu) veikto bērnu personas datu apstrādi.

Fotografēšanas un filmēšanas veikšana ir personas datu apstrāde FPDAL 2.panta 4.punkta izpratnē. Līdz ar to personas datu apstrāde, fotografēšana un filmēšana, ir jāveic saskaņā ar FPDAL.

Pārzinim ir tiesības veikt datu subjektu personas datu apstrādi (fotografēšanas vai filmēšanas veidā), ja šādai rīcībai pastāv kāds no FPDAL 7.pantā noteiktajiem tiesiskajiem pamatiem. Piekrišanas nepastāvēšanas fakts vēl neliecina par to, ka tiek veikta nelikumīga personas datu apstrāde. Bez datu subjekta piekrišanas var veikt viņu datu apstrādi (filmēt, fotografēt datu subjektu un publicēt šos materiālus), ja pastāv kāds cits no FPDAL 7.pantā noteiktajiem tiesiskajiem pamatiem. Iepriekš minētais nosacījums ir jāievēro arī personas datu apstrādes veikšanai sabiedriskajās vietās.

Attiecībā uz nepilngadīgu personu fotografēšanu jāņem vērā, ka Civillikuma 177.pants nosaka, ka līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā, tādēļ bērna personas datu apstrādei fotografēšanas ietvaros ir jāprasa vecāku piekrišana, tajā skaitā arī skolām.

FPDAL 2.panta 2.punkts nosaka, ka datu subjekta piekrišana ir datu subjekta brīvi, nepārprotami izteikts gribas apliecinājums, ar kuru datu subjekts atļauj apstrādāt savus personas datus atbilstoši pārziņa sniegtajai informācijai saskaņā ar šā likuma 8.pantu.

Saskaņā ar FPDAL 2.panta 9.punktu un 10.panta pirmās daļas 1.punktu pārzinim ir jāpierāda savas rīcības tiesiskums - jāpierāda, ka piekrišana, personas datu iegūšanai, pastāvēja. Līdz ar to piekrišanu vēlams noformēt rakstveidā, jo mutvārdu izteiktu piekrišanu pārzinis nevar pierādīt, ja datu subjekts norāda pretējo.

Jautājumā par pašu vecāku veikto savu bērnu fotogrāfiju publicēšanu un to atbildību Latvijas Republikas Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments 2015.gada 25.jūnijā ir pieņēmis lēmumu lietā Nr. SKA-864-15, kurā ir norādīti un analizēti tiesiskie aspekti, kas ir jāņem vērā.

Personas, tai skaitā, bērna datu apstrāde audioieraksta veidā

Bērnu tiesību aizsardzības jomā 2016.gada ietvaros DVI veica divas pārbaudes, kurās tika konstatēts turpmāk minētais.

Persona, kas veic audioierakstu, ir uzskatāma par personas datu apstrādes pārzini FPDAL 2.panta pirmās daļa 9.punkta izpratnē.

Pārzinim personas datu apstrāde ir jāveic, ievērojot FPDAL 7.panta noteikumus, piemēram, ja datu apstrāde ir nepieciešama pārzinim likumā noteikto pienākumu veikšanai (FPDAL 7.panta 3.punkts).

Ņemot vērā Direktīvas 95/46/EK 29.panta darba grupas 2013.gada 2.aprīļa atzinumā Nr.03/2013 „Par mērķa ierobežojumiem” ietvertu skaidrojumu, FPDAL 10.panta pirmās daļas 2.punkts interpretējams tādejādi, ka personas datu apstrādi ir atļauts veikt tikai tad, ja šai rīcībai ir tiesisks un godprātīgs mērķis, ja šo mērķi ir iespējams sasniegt ar konkrēto personas datu apstrādi, ja ieguvums no mērķa sasniegšanas ir lielāks, nekā datu subjektam personas datu apstrādes rezultātā radītais aizskārums, ja personas dati tiek apstrādāti mērķim atbilstošā apjomā un, ja mērķi nav iespējams sasniegt ar citiem, mazāk ierobežojošiem līdzekļiem.

Papildus tiesiskā pamata nodrošināšanai (papildus FPDAL 7., un 11.panta ievērošanai) pārzinim vienlaicīgi ir jānodrošina personas datu apstrādes atbilstība FPDAL 10.panta pirmajai daļai - pārzinim ir pienākums nodrošināt godprātīgu un likumīgu personas datu apstrādi. Līdz ar to, personas datu apstrādes ietvaros pārzinim ir jārikojas godprātīgi, ievērojot citos normatīvajos aktos noteikto kārtību, tiesības un pienākumus, jo personas datu apstrādes likumību nodrošina ne tikai FPDAL ievērošana, bet arī citu ārējo normatīvo aktu ievērošana, kuri var paredzēt izņēmumu no FPDAL piemērošanas.

Papildus FPDAL 7., 11.panta, 10.panta pirmās daļas ievērošanai, veicot personas datu apstrādi FPDAL izpratnē, ir jāievēro arī citi FPDAL noteikumi. Saskaņā ar FPDAL 8.panta pirmo daļu pirms audioieraksta veikšanas personas datu apstrādes ietvaros pārzinim ir jāsniedz datu subjektam FPDAL 8.panta pirmajā daļā noteiktā informācija - pārziņa nosaukums vai vārds un uzvārds, kā arī adrese, paredzētais personas datu apstrādes mērķis -, ja vien šī informācija jau nav datu subjekta rīcībā. Pēc datu subjekta pieprasījuma pārzinim ir jāsniedz datu subjektam arī FPDAL 8.panta otrajā daļā noteiktā informācija.

DVI norāda, ka FPDAL neparedz aizliegumu vai atļauju, vai konkrētu regulējumu audioieraksta veikšanai publiskās vietās vai citās konkrētās vietās (piemēram, pirmsskolas izglītības iestādē). Līdz ar to, minēto kritēriju izvērtēšana ir jāveic katrā konkrētajā personas datu apstrādes gadījumā, ņemot vērā katra konkrētā gadījuma apstākļus - tai skaitā to, kas ir datu subjekts, kāda ir viņa loma, kādos apstākļos un kādā vietā ir veikts audioieraksts, ar kādu mērķi audioieraksts ir veikts, kādā apjomā un vai, un ar kādu mērķi audioieraksts tiek nodots trešajām personām vai tiek publiskots (ja tas tiek darīts).

Saskaņā ar FPDAL 2.panta 3. un 4.punktu jebkura darbība ar informāciju, kura attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu, ir personas datu apstrāde. Līdz ar to, audioieraksta veikšana ir personas datu apstrāde FPDAL izpratnē, ja pēc iegūtajiem ierakstiem vai citas iegūtās vai publiskotās informācijas (piemēram, pēc audioierakstā ierakstītajiem materiāliem) ir identificējama konkrēta fiziska persona – datu subjekts FPDAL 2.panta 1.punkta izpratnē.

Divu pārbaužu ietvaros DVI piesaistīja arī Latvijas Republikas Tiesībsargu (turpmāk – Tiesībsargs), ar lūgumu sniegt viedokli par sarunu ierakstīšanas veikšanas pārbaudāmajos gadījumos atbilstību Satversmes 96.pantam un citām Satversmē noteiktajām cilvēka pamattiesībām.

Pārbaudes ietvaros Tiesībsargs sniedza viedokli par sarunu ierakstīšanu, norādot turpmāk minēto.

Sarunu ierakstīšana bez piekrišanas pati par sevi, nevērtējot konkrēto situāciju, nevarētu tikt uzskatīta par tiesībām uz privāto dzīvi pārkāpumu. Proti, nav pietiekami izdarīt abstraktu konstatējumu, ka notikusi personas sarunu prettiesiska ierakstīšana, bet gan vērtējami konkrētie apstākļi, piemēram, kādos apstākļos tā notikusi (vai persona bijusi saprātīga paļaušanās uz privātumu); kādiem nolūkiem personas saruna ir ierakstīta (vai bija leģitīms mērķis un bija ievērots samērīgums); kāds bija sarunas ietvars (vai nav pārkāpta personas tiesības uz dziļi personisku privātās dzīves detaļu aizsardzību, izpaužot tās plašam sabiedrības lokam); kā ierakstītais materiāls tika izmantots (kādu interešu aizsardzībai tas lietots). Turklāt jāvērtē vai pastāvēja citi iespējami pierādījumi, kas tikpat efektīvi varētu pierādīt konkrētā pārkāpuma esamību, kā arī, vai nav notikusi ierakstītas personas pārlieka provocēšana.

Tāpat, Tiesībsargs norādīja, ka darbinieka slepena savu ar darba devēju sarunu ierakstīšanas veikšana, neinformējot darba devēju par tās veikšanu, lai šo ierakstu vēlāk varētu izmantot kā pierādījumu, vērsties, piemēram, Valsts darba inspekcijā vai tiesā savu kā darbinieka tiesību aizsardzības nodrošināšanai, atsevišķos gadījumos un pie konkrētiem apstākļiem būtu attaisnojama.

Ievērojot minēto, secināms, ka atsevišķos gadījumos slepena fiziskas personas sarunu ierakstīšana, neinformējot šo personu par tās veikšanu, lai šo ierakstu vēlāk varētu izmantot kā pierādījumu, vērsties, piemēram, Valsts darba inspekcijā vai tiesā savu, piemēram, kā darbinieka tiesību aizsardzības nodrošināšanai, tajā skaitā, iespējamā mobinga pastāvēšanas darba vietā pierādīšanai, ir attaisnojama rīcība, neievērojot FPDAL 8.panta pirmās daļas noteiktās prasības.

Saskaņā ar Apvienoto Nāciju organizācijas Bērnu tiesību konvenciju (turpmāk – Konvencija) 3.panta pirmo daļu visās darbības attiecībā uz bērniem neatkarīgi no tā, vai šīs darbības veic valsts iestādes vai privātas iestādes, kas nodarbojas ar sociālās labklājības jautājumiem, tiesas, administratīvās vai likumdevējas iestādes, primārajām apsvērumam jābūt bērna interesēm.

Konvencijas 3.panta pirmās daļas skaidrojumā ir noteikts, ka šī norma dalībvalstīm uzliek noteiktus pienākumus:

1) pienākumu nodrošināt to, lai bērna intereses tiktu pienācīgi integrētas un konsekventi izvērtētas jebkurā darbībā, ko veic kāda valsts iestāde, jo īpaši visos īstenošanas pasākumos un administratīvajos un tiesu procesos, kas tieši vai netieši ietekmē bērnus;

2) pienākumu nodrošināt to, lai visi ar bērniem saistītie tiesu un administratīvo iestāžu lēmumi, kā arī politika un tiesību akti uzskatāmi apliecinātu to, ka pirmkārt apsvērts tas, kas ir bērna interesēs. Tas nozīmē, ka ir jāapraksta, kā ir pārbaudīts un izvērtēts, kas ir bērna interesēs, un cik liela nozīme tam bijusi lēmuma pieņemšanas laikā.

Vārdu savienojums “primārajam apsvērumam” izsaka to, ka citus faktorus nedrīkst uzskatīt par tikpat svarīgiem kā bērna intereses. Taču Konvencijas 3.panta pirmā daļa attiecās uz ļoti dažādām situācijām, tā piemērošanai jābūt elastīgai. Izvērtētās un noteiktās bērna intereses varētu būt pretrunā citām (piemērām, citu bērnu, sabiedrības, vecāku u.c.) interesēm vai tiesībām. Lielāka nozīmē jāpiešķir tam, kas bērnam der vislabāk. Tas nozīmē, ka tiesai un citām institūcijām savi lēmumi jāpieņem, pamatojoties uz to, kas ir bērna interesēs, jāievēro, lai viņu pieņemtie lēmumi un rīcība aizsargātu un nodrošinātu bērnu intereses iespējami labākajā veidā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka bērnu vecāku un/vai izglītības iestāžu darbinieku audio ieraksta veikšana, neinformējot datu subjektus par tā veikšanu, lai šo ierakstu vēlāk varētu izmantot kā pierādījumu, vēršoties tiesā bērna tiesību aizsardzības nodrošināšanai vai citās bērnu tiesību aizsargājošajās iestādēs, ir attaisnojama rīcība, neievērojot FPDAL 8.panta pirmās daļas noteiktās prasības.

Vienlaikus DVI vērš uzmanību, ka FPDAL 3.panta trešā daļa nosaka, ka šis likums neattiecas uz personas datu apstrādi, ko fiziskās personas veic personiskām vai mājas un ģimenes vajadzībām, turklāt personas dati netiek izpausti trešajām personām.

4.4.4. Personu datu apstrāde valsts informācijas sistēmās atkalizmantošanas jomā

2015.gada nogalē DVI amatpersonas konstatēja, ka Valsts policijas lēmums, kas saturēja cietušās personas datus, par aresta uzlikšanu mantai kriminālprocesa ietvaros elektroniskās kopijas no Uzņēmumu reģistra (turpmāk - Reģistrs) informācijas sistēmas tika nodots atkalizmantošanai atkalizmantotājiem.

Par Reģistra rīcībā esošo personas datu un nodošanu trešajām personām, saskaņā ar FPDAL 2.panta 9.punktu, 10.panta pirmo daļu, 25.pantu, atbildīgs ir Reģistrs.

FPDAL 2.panta 8.punkts noteic, ka sensitīvi personas dati - personas dati, kas norāda personas rasi, etnisko izcelsmi, reliģisko, filozofisko un politisko pārliecību, dalību arodbiedrībās, kā arī sniedz informāciju par personas veselību vai seksuālo dzīvi.

Ņemot vērā to, ka lēmumā par aresta uzlikšanu mantai ir atspoguļota noziedzīga nodarījuma būtība, kas satur norādi par to, ka persona cietusi no seksuālas vardarbības, lēmumā ietvertā informācija ir vērtējama kā sensitīvi personas dati.

Līdz ar to, 2016.gada pārbaudes ietvaros tika secināts, ka Reģistrs, nodot trešajām personām lēmumu par aresta uzlikšanu mantai, kas satur mazgadīgās cietušās personas datus, tajā skaitā, sensitīvus datus, ir rīkojies neatbilstoši FPDAL 7.pantam, 10.panta pirmās daļas 2.pantam un 11.pantam.

4.4.5. Informācijas par dzīvokļa parādiem izvietošana koplietošanas telpās vai pastkastītēs neaizlīmētā veidā

Pamatojoties uz saņemto informāciju par to, ka namu pārvaldnieki informāciju par dzīvokļa parādiem izvieta koplietošanas telpās vai pastkastītēs neaizlīmētā veidā, DVI veica vairākas pārbaudes un konstatēja, ka šāda rīcība nav atbilstoša FPDAL 7.pantam un 10.panta pirmās daļas 2.punktam.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta ceturrtā daļa paredz dzīvojamās mājas pārvaldnieka pienākumu savlaicīgi informēt dzīvokļu īpašniekus par atsevišķa dzīvokļa īpašnieka darbību vai bezdarbību, taču šis pienākums izpaust informāciju par konkrēta dzīvokļa īpašnieku, kas veicis darbību vai bezdarbību (tai skaitā uz pārvaldīšanas uzdevuma pamata iegūto saistību neizpildi), kas ietekmē vai var ietekmēt citu dzīvokļu īpašnieku intereses (piemēram, nesamaksājot par apsaimniekošanas un sabiedriskajiem pakalpojumiem, kuras rezultātā var tikt izbeigta kāda pakalpojumu sniegšana) (tas ir, izpaust personas datus), pārvaldniekam rodas tikai pēc tam, kad saņemts dzīvojamās mājas īpašnieka atsevišķs pieprasījums sniegt nepārprotamu un pilnīgu informāciju par attiecīgo jautājumu (tas ir, kad saņemts pieprasījums sniegt informāciju par to, kura tieši dzīvokļa īpašnieks vai īpašnieki un kādu summu ir parādā par apsaimniekošanas un sabiedriskajiem pakalpojumiem). Turklāt Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta ceturrtā daļa paredz informācijas izpaušanu tikai dzīvokļa īpašniekiem, nevis ikvienai trešajai personai, piemēram, dzīvokļa īrniekam, dzīvokļa īpašnieka ģimenes loceklim, vai citām personām, kas atrodas dzīvoklī. Līdz ar to, ievietojot īpašnieku pasta kastītēs rēķinus, kuriem otrā pusē tiek norādīti citu dzīvojamās mājas īpašnieku dzīvokļa numuri un šo dzīvokļu parādsaistību apjoms par kopīpašuma pārvaldīšanas procesu, rodas situācija, kad personas dati var tikt nodoti trešajām personām - dzīvokļa īrniekiem, dzīvokļa īpašnieka ģimenes locekļiem, vai citām personām, kas atrodas dzīvoklī un kurām ir pieeja pasta kastītei. Lai nepārkāptu fizisko personu datu aizsardzības prasības, informēšanas pienākumu iespējams īstenot, informējot dzīvokļa īpašniekus par pārkāpēju kopsapulcē (izņemot gadījumus, ja tajā piedalās personas, kas nav dzīvokļu īpašnieki un nav saņēmuši dzīvokļu īpašnieku pilnvarojumu pārstāvībai). Norādāmajam informācijas apjomam ir jābūt pietiekamam (personas vārds, uzvārds, pārkāpuma veids vai parāda apmērs un dzīvokļa īpašuma numurs), lai kopsapulce varētu lemt par turpmāko rīcību un pilnvarot pārvaldnieku, piemēram, celt prasību tiesā.

4.4.6. Masu informācijas līdzekļu veiktā personas datu apstrāde

DVI savas darbības ietvaros, tajā skaitā, saņemot dažāda veida sūdzības no fiziskajām personām, ir konstatējusi, ka masu informācijas līdzekļi, realizējot vārda brīvību, ar mērķi informēt sabiedrību par sabiedrībā un valstī aktuālajiem notikumiem, nereti pārkāpj FPDAL 10.panta pirmās daļas 2.punkta prasības.

Saskaņā ar FPDAL 1.pantu šā likuma mērķis ir aizsargāt fizisko personu pamattiesības un brīvības, it īpaši privātās dzīves neaizskaramību, attiecībā uz fiziskas personas datu apstrādi. FPDAL 5.pants nosaka, ka šā likuma 7., 8., 9., 11. un 21.pants netiek piemērots, ja personas dati ir apstrādāti žurnālistiskām vajadzībām saskaņā ar likumu "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem", mākslinieciskām vai literārām vajadzībām un ja likumā nav noteikts citādi. Līdz ar to, ja žurnālista darbības tiek veiktas saskaņā ar likumu "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem", personas datu apstrādei nav nepieciešams kāds no FPDAL noteiktajiem tiesiskajiem pamatiem personas datu apstrādei. Minētais tomēr nenozīmē, ka žurnālistiem un masu medijiem vispār nav saistošas personas datu aizsardzības prasības, piemēram, žurnālistam ir saistoši FPDAL 10.pantā ietvertie datu apstrādes pamatprincipi, proti, datu apstrādei ir jābūt godprātīgai un likumīgai, un personas dati jāapstrādā tikai atbilstoši paredzētajam mērķim un mērķim nepieciešamajā apjomā.

Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas rezolūcijas Nr.1165 (1998) "Par tiesībām uz privātumu", kas veltīta masu mediju iejaukšanās publisku personu privātajā dzīvē jautājumiem,

12.punkts paredz, ka Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8.pantā garantētās tiesības attiecināmas uz indivīda privātās dzīves aizsardzību no masu mediju iejaukšanās.

Eiropas Cilvēktiesību tiesas ieskatā izšķiroša nozīme, lai nodrošinātu saprātīgu līdzsvaru starp privātās dzīves un vārda brīvības aizsardzību, ir tam, vai publicētais raksts vai fotoattēls (videomateriāls) sniedz pienesumu sabiedriski nozīmīgā diskusijā. Līdz ar to informācija par amatpersonas darbībām ārpus dienesta pienākumu izpildes laika ir vērtējama no sabiedrības tiesiskās intereses viedokļa. Atsevišķas personas vai to grupas zinātkāre, kā arī laikraksta vai izdevuma komerciālā interese nav uzskatāma par sabiedrības tiesisko interesi un nevar kalpot par attaisnojumu amatpersonas tiesību uz privātās dzīves ierobežojumam ārpus dienesta pienākumu izpildes laika.

4.4.7. Personu apliecināšanu dokumentu kopēšana

Katra persona vismaz reizi dzīvē saskaras ar gadījumu, kad kāda cita fiziskā persona, noslēdzot jebkāda veida tiesisko darījumu, vai juridiskā persona, tajā skaitā, darba devējs, ar mērķi noslēgt darba līgumu, pieprasa iesniegt personu apliecināšanu dokumenta kopiju vai arī pati to izgatavo.

Personu apliecināšanu dokumentu likuma 2.panta ceturtā daļa noteic, ka pase un personas apliecināšana ir Latvijas Republikas īpašums. Savukārt Personu apliecināšanu dokumentu likuma 10.panta pirmā daļa paredz pases turētāja tiesības apliecināt savu identitāti, uzrādot attiecīgo dokumentu. Tādējādi Personu apliecināšanu dokumentu likums neparedz pases turētāja pilnīgu rīcības brīvību ar tam izsniegto pasi, bet paredz konkrētas darbības, kuras pases turētājs ir tiesīgs veikt ar pasi. Līdz ar to arī trešā persona, piemēram, pakalpojuma sniedzējs nav tiesīgs pieprasīt pases turētājam veikt tādas darbības ar pasi (piemēram, pieprasīt pases kopēšanu vai to fotografēt), kuras likumdevējs nav tieši paredzējis kādā ārējā normatīvajā aktā.

Līdz ar to DVI norāda, ka neatkarīgi no tā, ka klients pašrocīgi iedot pasi kopēšanai, mutiski piekriņot pases kopēšanai un ka uz pases kopijas uzraksta, ka dokumenta gaismas kopija veikta viņa klātbūtnē iesniegšanai sabiedrībai, šādu piekrišanu nevar uzskatīt par brīvi un nepārprotami izteiktu, un līdz ar to par atbilstošu FPDAL 2.panta 2.punktam un 7.panta 1.punktam.

Tādējādi pases kopijas vai pases attēla (nofotografējot to) iegūšanas un glabāšanas vienīgais iespējamais tiesiskais pamats varētu būt FPDAL 7.panta 3.punkts. Tiesības iegūt un glabāt personu apliecināšanu dokumenta kopiju ir, piemēram, Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma 3.pantā minētajiem subjektiem, tai skaitā, kredītiestādēm, kā arī Augstskolu likumā noteiktiem subjektiem.

4.4.8. Amatpersonu personas datu apstrāde

DVI 2016.gadā ir veikusi arī dažas pārbaudes par amatpersonu veiktās datu apstrādes filmēšanas, fotografēšanas veidā un šo datu publicēšanas publiskajā vidē atbilstību FPDAL. Eiropas Cilvēktiesību tiesas (turpmāk – ECT) ieskatā jēdziens privātā dzīve ietver tādus elementus kā personas vārds vai personas attēls.¹ Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8.panta mērķis ir indivīda aizsardzība no patvarīgas valsts varas iejaukšanās.² Personas fotografēšana bez piekrišanas pati par sevi, nevērtējot konkrētu situāciju, nevar tikt uzskatīta par tiesību uz privāto dzīvi pārkāpumu.³ Pildot dienesta pienākumus, amatpersona veic iestādes funkcijas un realizē valsts varu.

Attiecībā uz amatpersonu, kura veic iestādes funkcijas un realizē valsts varu, norādīja, ka saskaņā ar ECT atziņām tas, kurš pēc savas vēlēšanās darbojas publisko tiesību jomā, nevar

¹ Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2002.gada 21.februāra spriedums lietā *Schüssel v Austria* 2.p.

² Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1985.gada 26.marta spriedums lietā *X and Y v. The Netherlands* 23.p.

³ Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013.gada 28.februāra spriedums lietā SKC-11/2013 7.3.pkt.

pieprasīt pret sevi tādu pašu attieksmi kā privātpersona, kurai ir tiesības uz anonimitāti.⁴ Sabiedrības tiesības iegūt informāciju noteiktos apstākļos var attiekties arī uz atsevišķiem publisko personu privātās dzīves aspektiem.⁵ ECT ir norādījusi, ka pastāv atšķirība starp politiķu, amatpersonu un privātpersonu tiesību uz privātās dzīves aizsardzību.⁶ Ņemot vērā minēto, DVI norāda, ka amatpersonām, tai skaitā, arī tiesu izpildītājiem ir tiesības uz savu personas datu aizsardzību, savukārt šīs tiesības ir šaurākas, salīdzinot ar privātpersonu.

Nepieciešamībai ierobežot personas tiesības iegūt informāciju un paust viedokli, ir jābūt pārliecinošai, tas ir, jāpastāv patiesai sabiedrības interesei.⁷ Sabiedrības intereses arī ir novērst vai pārtraukt amatpersonas prettiesisku rīcību, neatkarīgi no tā, kurā laikā tā tiek veikta. Līdz ar to, ja privātpersona jebkādā veidā fiksē šādu darbību (prettiesisku rīcību), tai būtu sākotnēji par to jāinformē padotības kārtībā augstāka amatpersona vai iestāde, kuras kompetencē ir šāda veida notikumu izmeklēšana.

ECT ieskatā izšķiroša nozīme, lai nodrošinātu saprātīgu līdzsvaru starp privātās dzīves un vārda brīvības aizsardzību, ir tam, vai publicētais raksts vai fotoattēls (videomateriāls) sniedz pienesumu sabiedriski nozīmīgā diskusijā.⁸ Informācija par amatpersonas darbībām ārpus dienesta pienākumu izpildes laika ir vērtējama no sabiedrības tiesiskās intereses viedokļa. Atsevišķas personas vai to grupas zinātkāre, kā arī laikraksta vai izdevuma komerciālā interese nav uzskatāma par sabiedrības tiesisko interesi un nevar kalpot par attaisnojumu amatpersonas tiesību uz privātās dzīves ierobežojumam ārpus dienesta pienākumu izpildes laika.

Ievērojot minēto, ir svarīgi nošķirt to, vai personas rīcība, filmējot amatpersonu darbību tā pienākumu izpildes laikā, nepastāv risks, ka trešajām personām būs piekļuve ierobežotas pieejamības informācijai.

4.4.9. Komerčiālo paziņojumu sūtīšana

2016.gada ietvaros DVI amatpersonas ir veikušas 22 pārbaudes par nevēlamu komerciālu paziņojumu sūtīšanu, kā arī regulāri tika sniegtas konsultācijas datu subjektiem par tiesībām atteikties no nevēlamu komerciālu paziņojumu saņemšanas, un pārziņiem norādījumi nodrošināt komerciālu paziņojumu tiesisku sūtīšanu.

Saskaņā ar Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma 1.panta 3.punktu (jebkāds paziņojums elektroniskā veidā, kas paredzēts tiešai vai netiešai preču vai pakalpojumu reklamēšanai vai arī tāda komersanta, organizācijas vai personas tēla reklamēšanai, kas veic komercdarbību, saimniecisku darbību vai reglamentēto profesionālo darbību, ir komerciāls paziņojums.

DVI vērš uzmanību uz to, ka komerciālu paziņojumu nosūtīšanas tiesiskais pamats ir noteikts Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma 9.pantā. Paskaidrojam, ka komerciālu paziņojumu uz fiziskas personas elektroniskā pasta adresi ir atļauts sūtīt, ja tiek iegūta šīs personas piekrišana vai, ja pastāv visi Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma 9.panta otrās daļas nosacījumi, turklāt papildus ievērojot Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma 9.panta ceturto daļu. Savukārt komerciālu paziņojumu uz juridiskās personas elektroniskā pasta adresi ir atļauts sūtīt bez iepriekš saņemtas piekrišanas, taču, ievērojot šā likuma 9.panta ceturto daļu, tas ir, ja tiek lietota derīga elektroniskā pasta adrese, uz kuru komerciālā paziņojuma saņēmējs varētu sūtīt pieprasījumu pārtraukt komunikāciju, un ja šī atteikšanās tiek ņemta vērā. Papildus iepriekš minētajam, būtiski ir nodrošināt arī Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma 8.pantā noteiktās prasības komerciāla paziņojuma saturam.

⁴ Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2004.gada 24.septembra spriedums lietā *Von Hannover v Germany*, tiesneša Zupaničiča atsevišķās domas

⁵ Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2004.gada 18.maija spriedums lietā *Editions Plon v. France* 43.p.

⁶ Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2004.gada 16.novembra spriedums lietā *Karhuvaara and Italehti v. Finland* 20.p.

⁷ Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2001.gada 6.februāra spriedums lietā *Tammer v. Estonia* 59. un 60.p.

⁸ Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2004.gada 24.septembra spriedums lietā *Von Hannover v Germany* 69. un 76.p.

Ja, sūtot komerciālu paziņojumu, tiek pārkāpta kāda no Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma 9.panta prasībām, šāda darbība ir atzīstama par komerciāla paziņojuma sūtīšanas aizlieguma pārkāpšanu, un saskaņā ar LAPK 204.¹⁶ pantu tā ir administratīvi sodāma, izsakot brīdinājumu vai uzliekot naudas sodu fiziskajām personām no 140 EUR līdz 500 EUR, bet juridiskajām personām — no 700 EUR līdz 7 100 EUR.

DVI ir izstrādājusi rekomendāciju „Komerciālu paziņojumu sūtīšana”, kura sniedz skaidrojumu par komerciālu paziņojumu tiesisku sūtīšanu, kā arī skaidrojumu, kuros gadījumos elektroniskā pasta adrese ir atzīstama par juridiskās personas/iestādes un kuros gadījumos par fiziskās personas elektroniskā pasta adresi. Ar rekomendāciju var iepazīties DVI mājas lapā <http://www.dvi.gov.lv/lv/latvijas-normativie-akti/rekomendacijas-vadlinijas/>.

Vienlaikus DVI norāda, ka saskaņā ar FPDAL 16.panta pirmo daļu datu subjektam ir tiesības pieprasīt, lai pārzinis viņa personas datus papildina vai izlabo, kā arī pārtrauc to apstrādi vai iznīcina tos, ja personas dati ir pretlikumīgi apstrādāti. Datu subjektam ir tiesības mēneša laikā no attiecīga pieprasījuma iesniegšanas dienas saņemt rakstveidā pārziņa pamatotu atbildi par pieprasījuma izskatīšanu. Savukārt, gadījumā, ja pārzinis nepilda FPDAL noteiktos pienākumus, datu subjektam ir tiesības apstrīdēt DVI pārziņa atteikumu veikt šā likuma 16.pantā minētās darbības, pievienojot dokumentus, kas apliecina, ka pārzinis atsakās pildīt vai nepilda tam ar likumu noteiktos pienākumus.

V Prioritātes 2017.gadam

Pirmsreģistrācijas pārbaužu veikšana riska jomās:

- 1) informācijas par personas sensitīvo personas datu apstrādi;
- 2) personas datu apstrāde, kuras ietvaros notiek personas datu nodošana uz valsti, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts, izņemot, ja Eiropas Komisija ir konstatējusi, ka trešā valsts nodrošina pietiekamu aizsardzības līmeni saskaņā ar Direktīvas 95/46/EK 25.panta 6.punktu;
- 3) veic videonovērošanu, saglabājot personas datus;
- 4) veic ģenētisko datu apstrādi.

DVI turpinās dalību diskusijās, nodrošinot Latvijas Republikas pārstāvību galvenokārt tajās aktivitātēs, kuras noteic Eiropas Savienības vai starptautiskie tiesību akti, tostarp Vienotajā Šengenas informācijas sistēmas (SIS II) uzraudzības institūcijā, Vienotās pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas (EURODAC) uzraudzības institūcijā, Vienotās Vīzu informācijas sistēmas (VIS) uzraudzības institūcijā, Apvienotajā Muitas informācijas sistēmas uzraudzības institūcijā, kā arī Direktīvas 95/46/EK 29.panta darba grupā, jaunizveidotajā Eiropola uzraudzības institūcijas darba grupā, kā arī citos Eiropas Savienības un starptautiska mēroga personas datu aizsardzības institūciju pasākumos. Tādejādi veicinot aktuālās informācijas un pieredzes par dažādiem aktuāliem starptautiskiem personas datu apstrādes jautājumiem apmaiņu valstu starpā.

2017.gadā Lietuvas Personas datu aizsardzības iestāde organizēs Baltijas valstu datu aizsardzības iestāžu ikgadējo sanākumi Viļņā, Lietuvā, kuras mērķis būs diskutēt par aktualitātēm personas datu aizsardzības jomā, attiecīgi par 2016.gadā īstenotās vienotās pārbaudes rezultātiem. Pasākuma ietvaros tiks lemts arī par vienoto pārbaudi Baltijas valstīs noteiktā komercdarbības sektorā.

Tāpat DVI uzsāks dalību jaunās iniciatīvās, piemēram, Starptautiskās datu aizsardzības un privātuma komisariāta konferences Datu aizsardzības Metrikas grupas darbā, kurā iesaisti plāno ne tikai Eiropas Datu aizsardzības uzraudzības iestāžu pārstāvji, bet arī pārstāvji no citiem pasaules kontinentiem, tādejādi gūstot un paplašinot pieredzi datu aizsardzības un privātuma jautājumos daudz plašākā mērogā un atbalstot citu starptautisko partneru centienus šajā jomā.

DVI plānos dalību Šengenas novērtēšanas vizītē datu aizsardzības jomā, kas norisināsies no 2017.gada 19.-23.jūnijam, Portugālē.

Saistībā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulas ieviešanu, un tās piemērošanas uzsākšanu līdz ar 2018.gada 25.maiju, DVI turpinās apzināt atbilstošo pasākumu īstenošanu, kas nepieciešami šīs reformas ieviešanai, paredzot ciešāku sadarbību ar citām valsts un pašvaldību iestādēm, kā arī ārvalstu personas datu aizsardzības iestādēm.

Saskaņā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu, viens no DVI uzdevumiem ir veicināt sabiedrības informētību un izpratni par riskiem, tiesībām saistībā ar personas datu apstrādi, īpašu uzmanību pievēršot darbībām, kas konkrēti attiecas uz bērniem. Sabiedrības informētības un izpratnes veicināšanai DVI 2017.gadā plāno veikt sociālo kampaņu, izvirzot būtiskākos riskus nepilngadīgo bērnu personas datu apstrādes jomā – brīva un pārliecināta datu subjekta piekrišanas saņemšana un nepilngadīgo bērnu datu aizsardzība tīmekļu vietnēs un sociālajos tīklos; kas mainīsies ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas ieviešanu un ar to saistītās aktualitātes.

Lai nodrošinātu Vispārīgās datu aizsardzības regulas implementēšanu Latvijas Republikas normatīvajos aktos, DVI uzdevums ir sniegt viedokli Tieslietu ministrijai par Vispārīgās datu aizsardzības regulas ieviešanas plānu un likumprojektu.

Lai veicinātu efektīvu, saprotamu un vienkāršu komunikāciju, ātru pakalpojumu pieejamību, DVI plāno “Konsultē vispirms” principa uzsākšanu.

Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanai DVI paredz stiprināt uzraudzības funkciju kapacitāti, kontroles pasākumu jomā paaugstināt kontroles kvalitātes pasākumus īstenojot strukturālās reformas.